

Вінницька обласна універсальна наукова
бібліотека імені Валентина Отамановського
Відділ медичних наук

Серія
«Медицина Вінниччини в особах»

БЕЛКАНІЯ

ГЕОРГІЙ СЕВЕР'ЯНОВИЧ

**До 80-річчя від дня народження професора
медицини**

Біобібліографічний покажчик

Вінниця 2023

УДК 016:929:61(477.44)

Б 43

Серія

«Медицина Вінниччини в особах»

Відповідальна за випуск Л. Б. Сенік,
директор ВОУНБ ім. В. Отамановського

Укладачі: Ю. В. Виноградська, О. Є. Гаєвик,
В. І. Побережний

Б43 Белканія Георгій Север'янович : до 80-річчя від дня народж. професора медицини : біобібліогр. покажч. / ВОУНБ ім. В. Отамановського, Від. мед. наук ; уклад.: Ю. В. Виноградська, О. Є. Гаєвик ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Л. Б. Сенік. – Вінниця, 2023. – 64 с. : фот. – (Серія «Медицина Вінниччини в особах»).

У 2023 році випуск серії «Медицина Вінниччини в особах» присвячено професору медицини, доктору медичних наук, талановитому науковцю та експериментатору – Белканії Георгію Север'яновичу.

Біобібліографічний покажчик стане в пригоді тим, хто вивчає історію медицини та космічної біології, краєзнавцям, бібліотечним працівникам, а також усім, кого цікавить постать Белканії Георгія Север'яновича.

© ВОУНБ ім. В. Отамановського, 2023

Белканія Георгій Север'янович

Від укладачів

Відділ медичних наук ВОУНБ ім. В. Отамановського продовжує серію випусків видань «Медицина Вінниччини в особах», присвячених лікарям, науковцям та кращим спеціалістам галузі.

У 2023 році випуск цієї серії, підготовлений у форматі біобібліографічного покажчика, присвячено Белканії Георгію Север'яновичу з нагоди 80-річчя від дня його народження.

Одногрупник та друг ювіляра С. Багрій у газеті «Молодий медик» за 1981 рік згадував: «Ще в студентські роки він відзначався великою працьовитістю і наполегливістю, показував приклад, як слід вірно розподіляти свій час, завжди був у гущі студентського життя, займався у науковому гуртку, любив спорт, успішно виступав на різних змаганнях...».

Ще студентом медичного інституту Г. С. Белканія розпочав свою захоплену подорож у фізіологічну науку та медицину за підтримки та благословення професора Якова Мироновича Бритвана, завідувача кафедри патофізіології та першого наукового керівника, і професора Ніни Василівни Братусь. І ця мандрівка триває вже шостий десяток років. Його науковий шлях присвячений дослідженням у галузі космічної біології та медицини, експериментальним дослідженням, медико-біологічному забезпеченню програм польотів мавп на штучні супутники Землі, початок яким було покладено у Вінницькому медичному інституті ім. М. І. Пирогова у 60-х роках. Згодом вони були продовжені в Інституті медико-біологічних проблем МОЗ СРСР (спочатку Інститут космічної медицини, м. Москва) та в НДІ експериментальної патології та терапії АМН СРСР (м. Сухумі), а також в Інституті фізіології АН Чехословаччини (м. Прага), у Інституті терапії МОЗ Грузії (м. Тбілісі), Лікувально-оздоровчому центрі «Антропос», Інституті кібернетики АН України, Інституті фізкультури та спорту (м. Київ), у Греноблі (на запрошення Міністерства соціального забезпечення, Франція), у Варшавському медичному університеті (м. Варшава) та в Інституті техніки та апаратури медичної, ІТАМ (м. Забже, Польща), у медичних університетах Каунаса та Вільнюса, у Лабораторії медичних

експертних систем (м. Вінниця) та Приволзькому дослідному медичному університеті (м. Нижній Новгород).

Але не тільки науковою діяльністю займався Георгій Север'янович, здобуті знання передавав і молодшим поколінням. Викладацьку роботу поєднував з науковою, вів курс фізіології та спортивної медицини в Сухумському педагогічному університеті на кафедрі фізіології людини та тварин. Згодом працював професором кафедри фізіології людини та тварин Сухумської філії Тбіліського державного університету. Із 1998 по 2012 рік – професор кафедри анатомії, фізіології та основ медичних знань Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Професор медицини, доктор медичних наук Г. С. Белканія уособлює собою категорію людей, відданих своїй справі, професіоналів з великої літери. Понад п'ятдесят років він присвятив науці.

Показчик містить автобіографію, основні дати життя та діяльності, а також бібліографічні описи видань науковця, публікацій, надрукованих у періодиці, та фотоматеріали. Бібліографічні описи книг розміщені в алфавітному порядку, описи статей – за хронологією.

При підготовці видання використано матеріали з фонду ВОУНБ ім. В. Отамановського, Національної парламентської бібліотеки Грузії, а також бібліотек Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського та Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Ми вдячні всім, хто долучився до підготовки серії видань «Медицина Вінниччини в особах», та маємо надію й надалі продовжувати її.

Показчик розміщено на вебсайтах ВОУНБ ім. В. Отамановського <https://www.library.vn.ua> та відділу медичних наук <https://www.vinmedlib.org.ua/bibliografichnij-pokazhchik>.

Три шляхи ведуть до знання: шлях роздумів — це шлях найблагородніший, шлях наслідування — це шлях найлегший і шлях досвіду — це шлях найгіркіший.

*Конфуцій,
давньокитайський
філософ і мислитель*

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Белканія Георгій Север'янович, народився 17 травня 1943 року у Вінниці (Україна). Батько – Белканія Север'ян Павлович, лікар-хірург, мати – Белканія (Катульська) Анна Емануїлівна, учителька.

Після закінчення 1960 року середньої школи № 52 (нині – № 32) (м. Вінниця) вступив на 1-й курс Вінницького медичного інституту ім. М. І. Пирогова, після закінчення якого з відзнакою 1966 року здобув кваліфікацію лікаря. Науково-дослідною роботою займався з першого курсу. Після закінчення інституту працював лікарем-хірургом у лікарні Південно-Західної залізниці (ст. Вінниця) та продовжував науково-дослідну роботу, розпочату в період навчання в інституті.

1968 року захистив роботу на тему: «Про роль нервової системи в патогенезі ортостатичних розладів дихання, артеріального тиску та біоелектричної активності головного мозку» та здобув науковий ступінь кандидата медичних наук за спеціальністю «Патологічна фізіологія».

У зв'язку з відкриттям нового проекту в Інституті медико-біологічних проблем МОЗ СРСР (ІМБП МОЗ СРСР, м. Москва) за медико-біологічною програмою космічних досліджень, пов'язаного з використанням у якості експериментального об'єкта мавп, у 1969 переїхав до Сухумі й почав працювати в Науково-дослідному інституті експериментальної патології та терапії Академії медичних наук СРСР (НДІЕПіТ АМН СРСР). Спочатку був лікарем клінічного відділення, а з 1970 року став старшим науковим співробітником з госпдоговорної тематики з ІМБП.

Основними напрямками досліджень були гравітаційна біологія та порівняльна фізіологія, зокрема моделювання та вивчення фізіологічних ефектів гіпер- та гіпогравітації, а також експериментальна та клінічна кардіологія з акцентом на кардіологічному відображенні широкого спектра досліджуваних станів – телеметричний експеримент в умовах вільної поведінки у мавп, гострий стрес, при експериментальному інфаркті, а також ефектів станів, що моделюються, – синдром заколисування, розроблені модель зниженої гравітації на «місячному» стенді

з похилим вивішуванням мавп і модель експериментальної біпедії мавп з посиленням впливу земної гравітації. Проведення цих досліджень вимагало систематичного вивчення вікової динаміки використовуваних соматичних та функціональних характеристик щодо оцінки стану мавп, розробки на їхній основі нормативної бази. Це потребувало розробки та адаптації низки методик реєстрації відповідних параметрів.

Проведені дослідження впливу земної гравітації на соматичний та функціональний стан основних фізіологічних систем організму мавп дозволили сформулювати нове теоретичне уявлення про функціональну систему антигравітації (ФСА), що визначає адаптацію до земної сили тяжіння. При цьому поза тварини є певною формою опосередкування впливу земної сили тяжіння, що визначає видові для приматів особливості росту, фізичного розвитку й соматичної конституції та, власне, організацію ФСА.

Отримані результати розробленої нової стендової моделі фізіологічних ефектів невагомості («місячний стенд») цілком збіглися з ефектами в реальних умовах невагомості при космічному польоті. Вони повністю підтверджені незалежними американськими дослідниками NASA, які відтворили експеримент на аналогічному «місячному стенді». Ця обставина й стала обґрунтуванням адекватності та актуальності використання мавп у дослідженнях з гравітаційної біології та фізіології, зокрема за програмою досліджень на біосупутниках.

Основні результати досліджень узагальнено в докторській дисертації «Функціональна організація системної реакції організму на земну гравітацію та її експериментальне вивчення», захищеної у 1978, та у виданій 1982 року монографії «Функціональна система антигравітації» (Проблеми космічної біології, том 45). Всі ці результати і склали необхідну науково-методичну базу для обґрунтування використання мавп як експериментального об'єкта для проведення досліджень у галузі космічної біології та медицини.

Із 1982 р. – керівник групи з космічної фізіології, а з 1986 р. – керівник лабораторії фізіології кровообігу та космічної медицини.

У 1988 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «Космічна та авіаційна медицина».

У 1989 р. присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «Авіаційна, космічна та морська медицина».

Практичною реалізацією досліджень, проведених спочатку групою, а потім лабораторією, стала участь у комплексній міжвідомчій програмі з підготовки та проведення біологічного експерименту з мавпою на борту штучного супутника Землі серії «Космос». Для виконання цієї програми особливо велику роботу було проведено під час підготовки до першого запуску біосупутника серії «Космос» з мавпами. Насамперед це була розробка медико-біологічних вимог до системи життєзабезпечення та її випробування, розробка систем відбору та клінічної підготовки мавп і розробка для цього підходів та нормативної бази в оцінці соматичного стану, навчання мавп операторської діяльності й розробка системи відбору за психофізичними характеристиками.

Запуск першого біосупутника «Космос-1514» з мавпами Абрек та Біон і проведення Міжнародного біологічного експерименту за участю дослідників з Болгарії, Угорщини, Німецької Демократичної Республіки, Польщі, Румунії, Чехословаччини, Франції, Радянського Союзу та Сполучених Штатів успішно відбулися в грудні 1983 року. Усього за участю лабораторії було проведено три експерименти на біосупутниках «Космос-1514» (1983), «Космос-1667» (1985) і «Космос-1887» (1987). Виконання робіт із забезпечення програми медико-біологічних досліджень на штучних супутниках Землі серії «Космос» відзначено золотою медаллю ВДНГ СРСР, дипломом Федерації космонавтики СРСР, медаллю ім. Ю. А. Гагаріна.

У проведених багаторічних експериментальних та клінічних дослідженнях на світоглядному стику гравітаційної біології та антропології адаптація до земної гравітації в процесі філогенетичного та онтогенетичного формування прямоходіння – основної біологічної якості людини – розглянута як базова адаптація й антропогенетична основа фізіології та патології. З цих позицій проаналізовано різноманітні морфологічні та функціональні прояви адаптації основних систем організму до земної гравітації при змінах положення

тіла (феноменологічна модель). Еволюцію серцево-судинної системи та гравітаційний фактор розглянуто на основі порівняльних фізіологічних досліджень (еволюційна або філогенетична модель адаптації до земної гравітації) у приматів (мавпи, людина) з їхньою напів- та вертикальною статикою пози та у тварин з проноградною статикою пози і чотирилапою локомоцією (шури, кролики, кішки, собаки), що визначають принципово іншу типологічну організацію динамічного стану та реактивність серцево-судинної системи.

Проведені дослідження дозволили обґрунтувати основні онтогенетичні етапи адаптації до земної гравітації в процесі формування та становлення прямоходіння в людини й на цій основі подати альтернативну класифікацію постнатального онтогенезу людини. Відповідно до цих етапів розглянуто ростові та клінічні прояви базової адаптації людини до прямоходіння (онтогенетична модель адаптації до земної гравітації).

Проведені дослідження дозволили надати порівняльні найповніші та систематизовані дані щодо соматометричної та соматотипологічної характеристики зростання мавп у звичайних умовах, а також за умов пізнього посилення (ортоградна біпедія) та ослаблення (проноградна квадрипедія) впливу земної гравітації.

Було показано, що відносне збільшення пізнього впливу земної гравітації в мавп у змодельованих умовах експериментальної біпедії посилює ростовий процес у цілому. При цьому посилюється поперечна асиметрія розвитку основних компонентів тіла по верхніх і нижніх кінцівках, формується характерна геометрія хребта, формуються соматичні типи з сильно розвиненими кістковим, м'язовим та жировим компонентами. Було отримано чіткі дані про протилежну спрямованість динаміки ростових характеристик та фізичного розвитку в мавп при їхньому розвитку в умовах проноградної пізньої статичності та чотирилапої локомоції, які за своїми біомеханічними умовами відповідають відносному зменшенню впливу земної гравітації на соматичні системи організму.

На моделі експериментальної біпедії у мавп показано, що антигравітаційна напруга по гідростатичному фактору кровообігу при прямоходінні приматів (людина, мавпа) є фізіологічною основою

формування артеріальної гіпертонії та іншої антропопатології, пов'язаної з прямоходінням. При цьому в порівняльно-фізіологічних дослідженнях було показано, що синергізм у спрямованості регуляції кровообігу за гравітаційним фактором в ортостатиці та при емоційному напруженні в умовах прямоходіння є видовою антропогенетичною основою для реалізації потенційних можливостей розвитку артеріальної гіпертонії у приматів, включно з людиною.

Важливим етапом наукової діяльності стали клінічні дослідження, у яких пріоритетно встановлено, що в основі динамічної організації кровообігу людини лежать три типи гемодинаміки за антропофізіологічним співвідношенням хвилинного об'єму крові **СТОЯЧИ/ЛЕЖАЧИ**, які визначають не тільки принципові відмінності серцево-судинної системи, але й принципово різну гемодинамічну реактивність на найрізноманітніші впливи (медикаментозні, немедикаментозні, фізичне навантаження) при різних типах кровообігу та в різних положеннях тіла.

На основі антропофізіологічного підходу, орієнтованого на прямоходіння як основну біологічну якість людини й на адекватність типологічної характеристики системної оцінки кровообігу та стану організму (здорової та хворої), за двома актуальними та обов'язковими для прямоходячої людини умовами – положеннями тіла стоячи та лежачи було розпочато розробку експертної системи «АНТРОПОС» оцінки стану серцево-судинної системи організму людини.

Розробка була перервана війною в Абхазії (1992–1993 рр.). У цей час виконував обов'язки директора Інституту експериментальної патології та терапії (ІЕПтаТ). У зв'язку із загостренням військової ситуації змушений був переміститися з частиною співробітників у м. Тбілісі, де приватно продовжили розробку діагностичної системи «АНТРОПОС».

На пропозицію ректора медичного інституту В. М. Мороза почати працювати на кафедрі патофізіології в 1995 році повернувся до Вінниці, проте вона виявилася голослівною, але я все одно був радий повернутися до рідного міста. Для продовження наукової діяльності, а головне – продовження розробки діагностичної системи,

я зареєстрував приватну компанію «Лабораторія медичних експертних систем «Антропос Системс Леб.»».

Спочатку місце для роботи було нам надано у Вінницькому військовому санаторії, де я був прийнятий на посаду лікаря-статиста (?!), я та мої співробітники отримали можливість продовжувати розробку діагностичної системи «АНТРОПОС», за що і сьогодні вдячний начальнику санаторію, полковнику Петру Степановичу Мельнику. Через 1,5 року у зв'язку з реорганізацією санаторію стало неможливим продовження нашої роботи в ньому. Однак ми все ж таки продовжили нашу розробку в приватних компаніях «Тригон» та «Ратек», у яких нам було надано робоче місце та необхідне обладнання. Саме в цей період діагностична система «АНТРОПОС» була запатентована і захищена посвідченням на винахід.

1998 року я був прийнятий на посаду професора кафедри анатомії, фізіології та ОМЗ (основ медичних знань) Вінницького державного педагогічного інституту (з того ж року – університету) і, хоча співробітники моєї «лабораторії» були змушені виїхати з України, я зміг продовжити свою наукову роботу й одночасно розпочати педагогічну діяльність.

Робота у Вінницькому педагогічному університеті тривала упродовж 1998–2012 років. Продовжувалась і робота із зазначених вище наукових напрямів, включно з розробкою діагностичної системи «АНТРОПОС». Розробка отримала свій розвиток у рамках міжнародного проекту Європейського фонду розвитку «EUREKA» (Брюссель, Бельгія) за участю Польщі, України та Литви. Такий проект було прийнято, і з 2003 року розпочалися роботи з його реалізації, які виконувалися протягом 2003–2005 років. У цей період на базі Інституту медичних технологій та приладобудування (Польща, м. Забже) було створено комп'ютерний апаратний комплекс «GAVASCREEN» та завершено роботу над експертною програмою діагностичної системи «АНТРОПОС». Остаточною назвою створеного комп'ютерного апаратно-програмного комплексу стала «АНТРОПОС–GAVASCREEN», і з 2004 року розпочалися його клінічні випробування на базі клінік судинної та серцевої хірургії Варшавського, Каунаського та Вільнюського медичних університетів,

а також на клінічній базі Вінницького національного медичного університету (пологове відділення).

Крім необхідного випробування діагностичної системи «АНТРОПОС–GAVASCREEN», під час роботи на вищезгаданих медичних базах було зібрано великий клінічний матеріал щодо пацієнтів з різноманітною серцевою та судинною патологією (до і після операцій), пересадженим серцем, з імплантацією електрокардіостимуляторів, у вагітних з вагітністю у нормі й при патології та ін. Ці матеріали склали основу для аналітичної роботи, результати якої представлені в наукових публікаціях (статті, книги, патенти).

На всіх етапах професійного життя здійснював науково-організаційну роботу, пов'язану з виконанням вищезгаданих дослідницьких, а в педагогічному університеті – навчальних програм, а також займався підготовкою наукових кадрів. Був науковим керівником (консультантом) понад десятка кандидатських та трьох докторських дисертацій.

Підсумки проведеної роботи підбиті та представлені, окрім публікацій, депонованих рукописів, у серії книг «Нариси з експериментальної та клінічної антропофізіології» (сайт наукової мережі ResearchGate <https://www.researchgate.net/publication/356541576>).

Дружина – Белканія (Слічна) Лідія Олександрівна, 1944 року народження, лікар акушер-гінеколог. Старша донька – Пухальська (Белканія) Ліана Георгіївна, 1965 року народження, викладає у Варшавському медичному університеті, ад'юнкт кафедри клінічної та експериментальної фізіології. Молодша дочка – Белканія Вікторія Георгіївна, 1974 року народження, учитель, викладає англійську мову в ліцеї (Київ).

30 квітня 2023 року.

Г. С. Белканія

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ГЕОРГІЮ СЕВЕР'ЯНОВИЧУ!

Академічна спільнота Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського вітає Вас із Днем народження! Ваше високе покликання Лікаря і Педагога є визначальним для нашої держави і суспільства. Адже такі професіонали своєї справи невтомною працею формують щасливе майбутнє України, її процвітання й духовне відродження.

Знаємо Вас як талановитого керівника і лікаря, науковця і педагога, який упродовж багатьох років педагогічної праці у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського усі свої сили віддавав підготовці висококваліфікованих фахівців. Завдяки високому професіоналізму, винятковій працелюбності та відповідальності, відданості своїй справі, глибокому відчуттю національної гідності, незламній вірі у велике майбутнє Ви здобули заслужений авторитет і повагу серед колег. Ваші прекрасні людські якості гармонійно поєднуються з високим покликанням бути потрібним людям.

Бажаємо Вам зберегти свою активну життєву позицію та зрілу мудрість ще на багато-багато років. Нехай завжди зігриває Вас тепло людської подяки за добрі справи, зроблені в ім'я української медицини, освіти та науки.

Нехай потужне джерело Вашої мудрості, незламного оптимізму та життєва енергія будуть прикладом служіння Україні, примножують її славу, наповнюють добробутом, процвітанням та благополуччям. Нехай славний ювілей принесе у Ваш дім щастя і добро, порозуміння та згуртованість, мир та Перемогу! Міцного здоров'я, бадьорості духу, успіхів у всіх справах, плідної праці на благо України, нашого талановитого і працелюбного народу! Довголіття Вам, здоров'я і всіх земних благ!

Многая і благая літа!

З повагою

Ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Наталія ЛАЗАРЕНКО

ГЕОРГІЙ СЕВЕР'ЯНОВИЧ БЕЛКАНІЯ

Кожна професія має подвижників, які присвятили своє життя служінню обраній справі. До таких яскравих особистостей належить Георгій Север'янович Белканія. Багато зусиль, знань, практичного досвіду, наукового пошуку він присвятив розвитку медицини. Проте обрана професія об'єднала його не лише з колегами – лікарями та науковцями. Діяльність Георгія Север'яновича заслужено оцінена науковою бібліотекою Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Їхня співпраця бере початок ще з далеких 1960-х років, коли захоплений навчанням студент Георгій Белканія часто торував свій шлях до бібліотеки, щоб заглибитися в книгу й поринути в цікавий світ медицини. Тож не випадково цей шлях став невід'ємною частиною його життя. Георгію Север'яновичу притаманне почуття відданості й вдячності своїм учителям і наставникам. Він зберіг шанобливе ставлення до своєї альма-матер та бібліотеки університету. Незабутніми є зустрічі випускників, на які в актову залу за безпосередньої участі Г. С. Белканія запрошували директора бібліотеки, яка під вдячні оплески з честю приймала в дар книги від уже колишніх своїх студентів-читачів.

Багатогранна та вагома діяльність Георгія Север'яновича Белканії вразила під час співпраці над виданням «Лорін-Епштейн Мойсей Юлійович (1888–1945)», де зібрано біографічні, бібліографічні та наукові матеріали про доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри хірургії Вінницького медичного інституту. Пропозиція бібліотеці від Георгія Север'яновича розпочати спільну роботу над увічненням імені видатного лікаря та вченого прозвучала переконливо: «Для меня честь и личная обязанность отдать должное профессору Моисею Юльевичу Лорин-Эпштейну и моей alma mater...». Саме ця фраза та подальша робота відкрила нам такі риси Г. С. Белканії, як людяність, порядність, дбайливе ставлення до колег та вболівання за інших. Робота над виданням директорів бібліотеки Л. І. Шпукал, а потім Н. М. Кравчук з Георгієм Север'яновичем тривала злагоджено, панувала доброзичлива атмосфера, а сформоване взаєморозуміння поступово переросло в дружні стосунки. Його комплексний і ґрунтовний підхід до пошуку, збирання та впорядкування матеріалів, ясність і системність думки сприяли якісній підготовці збірника. Проте це був не просто збірник, це був своєрідний «вимір людського життя». І в тому, що видання нині популярне серед медичної спільноти, є значний внесок Г. С. Белканії. Та найвищою оцінкою для упорядників видання став

лист від Ірини Євгеніївни Русінової, внучки М. Ю. Лорін-Епштейна, яка побачила книгу в інтернет-мережі й написала теплі слова: «...От лица всей нашей семьи выражаю вам огромную благодарность за проделанную работу и изданный материал. Спасибо вам большое за память о Моисее Юльевиче». Читаючи листи І. Є. Русінової, переконаєшся у важливій місії цієї роботи, тож хочеться ще раз подякувати Георгію Север'яновичу за ініціативність, наполегливість, сумлінність, активну позицію та творчу працю.

На цьому наукові пошуки Г. С. Белканії не зупинилися. І сьогодні він сповнений великих планів, задумів та продовжує цілеспрямовано генерувати й втілювати нові ідеї. Його науковий доробок продовжує поповнюватися ґрунтовними роботами, над якими працює невтомно й плідно. Такі трудові будні Георгія Север'яновича – це стан його душі. Книги науковця, подаровані бібліотеці, актуальні та мають попит у користувачів, а їхня колекція постійно збільшується. Всі його наукові праці ґрунтуються на високих професійних знаннях і спонукають до роздумів та розв'язання важливих проблем медичної галузі.

Г. С. Белканія – особистість багатогранна й неординарна, з різнобічними інтересами та широким світоглядом. Він завжди вирізняється не лише науковими поглядами, професійним тактом, але й ерудицією, освіченістю та власною точкою зору на суспільне життя. Вражає справжній патріотизм Георгія Север'яновича: він шанує пам'ять своїх предків, історію рідного краю, передаючи прийдешнім поколінням національні цінності. Завдяки своїм мудрим думкам та виваженим порадам, комунікабельності та відкритості йому вдається об'єднати довкола себе однодумців, а любов'ю до книги він здобув заслужену шану серед бібліотечної спільноти. Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова пишається тим, що в сторінки її історії вписано ім'я Георгія Север'яновича Белканії.

З роси й води Вам, Георгію Север'яновичу, на добру сотню літ!

Неліна Кравчук, директор наукової бібліотеки
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Шановний Георгію Север'яновичу!

Щиро вітаємо Вас з ювілеєм!

Ви стали читачем бібліотеки ще в далекому 1959 році, коли на прохання свого батька С. П. Белканії прийшли повернути книги до бібліотеки. Понад шістдесят років Ви є активним читачем, популяризатором та Другом бібліотеки. І хоч у колективі змінилося вже декілька поколінь бібліотекарів, не знайдеться жодного співробітника, який би Вас не знав.

Протягом багатьох років Ваш науковий потенціал розкривався в галузях фізіології, антропології та валеології, а велику частину життя Ви присвятили одній із найцікавіших та незвіданих галузей – космічній медицині. І ніколи не забували про бібліотеку. Ви були не лише читачем, а й завжди ділилися своїми доробками та дарували свої наукові видання, проводили разом цікаві зустрічі й влаштовували смачні чаювання.

Ваші ерудованість, цілеспрямованість, відданість викликають велику повагу!

Ваш ювілей – це чудовий привід для того, щоб ще раз підкреслити наше щире ставлення до Вас, висловити вдячність за Вашу багаторічну наукову працю та дружбу.

Від усього серця бажаємо Вам, Георгію Север'яновичу, міцного здоров'я, довголіття, невичерпної життєвої енергії, оптимізму, добра та щастя, радості, благополуччя та мирного неба над головою.

Успіхів Вам у подальших наукових дослідженнях і втіленні намічених планів. Нехай справдяться всі Ваші мрії та надії, а кожен наступний день дарує Вам душевну теплоту, увагу колег, близьких та друзів!

*З щирою повагою до Вас
колектив відділу медичних наук
ВОУНБ ім. В. Отамановського
(раніше – Вінницької обласної
наукової медичної бібліотеки)*

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ВИДАНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ Г. С. БЕЛКАНІЇ ТА ЛІТЕРАТУРИ ПРО НЬОГО

Книги Г. С. Белканії

1. Валеологія і основи медичних знань. Лабораторний практикум : навч.-метод. посіб. / уклад. Г. С. Белканія [та ін.] ; ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2003. – 222 с.
2. Валеологія і основи медичних знань. Лабораторний практикум : навч.-метод. посіб. / уклад. Г. С. Белканія [та ін.] ; ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2005. – 221 с.
3. За здоровий спосіб життя : навч.-метод. посіб. для наставників академічних груп / Г. С. Белканія, О. В. Бойван, О. М. Долгов ; ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2002. – 36 с.
4. Лорін-Епштейн Мойсей Юлійович (1888–1945) : зб. біогр., бібліогр. та наук. матеріалів / уклад.: Г. С. Белканія, Л. І. Шпукал, Н. М. Кравчук. – Вінниця : ВНМУ, 2017. – 332 с. : іл.
5. Основи медичних знань і охорона здоров'я дітей. Лабораторний практикум : навч.-метод. посіб. / Г. С. Белканія. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2003. – 224 с.
6. Основи медичних знань і охорона здоров'я дітей. Лабораторний практикум : навч.-метод. посіб. / уклад.: Г. С. Белканія [та ін.] ; ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2003. – 222 с.
7. Основы валеологии и начала медицины / Г. С. Белкания, Л. Г. Пухальская, Л. Р. Диленян. – Винница ; Нижний Новгород ; Варшава : [б. и.], 2012. – 500 с. : ил.
8. Основы валеологии и начала медицины. Антропологический аспект / Г. Белкания. – Saarbrücken : Palmarion Academic Publishing, 2013. – 680 с. : ил.
9. О роли нервной системы в патогенезе ортостатических расстройств дыхания, кровообращения и биоэлектрической активности головного мозга (экспериментальное исследование) : автореф. дис. ...канд. мед. наук / Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 1968. – 20 с.
10. Очерки по экспериментальной и клинической антропологии. В 5 кн. Кн. 1. Экспериментальная антропология. Часть I.

Феноменологическая, филогенетическая и онтогенетическая модели адаптации к земной гравитации / Г. С. Белкания [и др.] ; под ред. проф. Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 2021. – 302 с.

11. Очерки по экспериментальной и клинической антропофизиологии. В 5 кн. Кн. 1. Экспериментальная антропофизиология. Часть II. Экспериментальные модели адаптации к земной гравитации / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия, Л. Р. Диленян, Д. Г. Коньков [и др.] ; под ред. проф. Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 2021. – 264 с.
12. Очерки по экспериментальной и клинической антропофизиологии. В 5 кн. Кн. 2. Клиническая антропофизиология: антропофизиологический подход в системной оценке состояния сердечно-сосудистой системы (методическое обеспечение) / Г. С. Белкания [и др.] ; под ред. проф. Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 2022. – 332 с.
13. Очерки по экспериментальной и клинической антропофизиологии. В 5 кн. Кн. 3. Клиническая антропофизиология: «антропогенетическая модель» возрастной динамики кровообращения / Г. С. Белкания [и др.] ; под ред. проф. Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 2022. – 292 с.
14. Очерки по экспериментальной и клинической антропофизиологии. В 5 кн. Кн. 4. Клиническая антропофизиология: «антропогенетическая модель» гемодинамического обеспечения беременности / Г. С. Белкания [и др.] ; под ред. проф. Г. С. Белкания. – Винница : [б. и.], 2023.
15. Практикум з валеології / Г. С. Белкания, Л. С. Гудзевич, О. Л. Завальнюк. – Вінниця : Віндрук, 2010. – 105 с.
16. Практикум з валеології / Г. С. Белкания, Л. С. Гудзевич, О. Л. Завальнюк. – 2-ге перероб. вид. – Вінниця : Віндрук, 2011. – 109 с.
17. Практикум з валеології / Г. С. Белкания, Л. С. Гудзевич, О. Л. Завальнюк. – Вінниця : [б. и.], 2012. – 115 с. : табл.
18. Профилактика заболеваний костно-мышечной системы у детей (антропофизиологический аспект). Гимнастика, массаж, плавание детей грудного возраста / Н. Г. Чекалова, Г. С. Белкания, Л. Р. Диленян [и др.]. – Нижний Новгород : Изд-во НижГМА, 2010. – 60 с.

19. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. / редкол.: О. С. Куц (голов. ред.), Р. Ф. Ахметов, Г. С. Белкания ; МОН України, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця, 2004– .
Вип. 5. – 2004. – 542 с.
Вип. 7, т. 1. – 2008. – 126 с.
Вип. 7, т. 2. – 2008. – 86 с.
Вип. 8, т. 1. – 2009. – 329 с.
Вип. 8, т. 2. – 2009. – 248 с.
Вип. 8, т. 3. – 2009. – 195 с.
Вип. 11. – 2011. – 329 с.
Вип. 12, т. 1. – 2011. – 393 с.
Вип. 12, т. 2. – 2011. – 356 с.
Вип. 12, т. 3. – 2011. – 237 с.
Вип. 13. – 2012. – 261 с.
Вип. 14. – 2012. – 370 с.
20. Функциональная организация системной реакции организма на земную гравитацию и ее экспериментальное изучение : автореф. дис. ... д-ра мед. наук / Г. С. Белкания. – Москва: [б. и.], 1977. – 50 с.
21. Функциональная система антигравитации / Г. С. Белкания. – Москва : Наука, 1982. – 288 с. – (Проблемы космической биологии / под. ред. В. Н. Черниговского ; т. 45).

Патенти

22. А. с. 782813 СССР, М. Кл.3 А 61 К 31/20 С 07 С 101/02. Противоукачивающее средство Аминалон / Е. Я. Каплан, И. И. Войнова, Е. М. Юганов, Э. В. Лапаев, О. А. Воробьев, И. К. Тарасов, В. Н. Алексеев, Г. С. Белкания, Н. М. Бармичева. – № 2357715 ; заявл. 06.05.76 ; опубл. 30.11.80, Бюл. № 44. – 2 с.
23. А. с. 232583 СССР. Вращающийся стенд (центрифуга) с наклонным вывешиванием приматов / Г. Г. Бабеньшев, Е. И. Связов, Ю. А. Лапутин, С. М. Шатохин, Г. С. Белкания, А. Н. Сардинский. – № 3112330 ; заявл. 03.02.86. – 10 с. : ил.
24. Пат. 2076689 Российская Федерация, МПК6 А 61 Н 39/00, А 61 В 5/04. Способ определения функционального состояния организма / Неборский А. Т., Неборский С. А., Щегольков А. М., Белкания Г. С., Иванов В. Н. ; патентообладатель Центр. воен. клинич. госпиталь. – № 94025683/14 ; заявл. 13.07.94 ; опубл. 10.04.97,

Бюл. № 10. – 6 с.

25. Пат. 38117 А Україна, МПК7 А 61 В 5/04. Спосіб діагностики стану при гострому апендициті / Годлевський А. І., Белканія Г. С., Багрій О. С. ; заявник та патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – № 2000053090 ; заявл. 30.05.00 ; опубл. 15.05.01, Бюл. № 4. – 6 с.
26. Пат. 43564 А Україна, МПК7 А 61 В 5/01 А61 В 5/04. Спосіб діагностики загального стану організму / Годлевський А. І., Белканія Г. С., Багрій О. С., Саволюк С. І. ; заявник та патентовласник ВНМУ ім. М. І. Пирогова. – № 2001021172 ; заявл. 19.02.01 ; опубл. 17.12.01, Бюл. № 11. – 2 с.
27. Пат. 48466 А Україна, МПК7 А 61 В 5/04. Спосіб оцінки стану організму після хірургічної операції / Багрій О. С., Белканія Г. С., Годлевський А. І. ; заявник та патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – № 2001085851 ; заявл. 21.08.01 ; опубл. 15.08.02, Бюл. № 8. – 4 с.
28. Пат. 58507 Україна, МПК7 А 61 В 5/02. Спосіб діагностики стану серцево-судинної системи / Белканія Г. С. ; заявники та патентовласники Белканія Г. С., Спільне Укр.-Америк. наук.-виробниче комерц. підприємство «Радіотелекомунікація». – № 98105346 ; заявл. 13.10.98 ; опубл. 15.08.03, Бюл. № 8. – 19 с. : табл.
29. Пат. 5395 Україна, МПК7 А 61 В 5/026. Спосіб оцінки загоєння експериментальних ран шкіри системи / Коньков Д. Г., Степанюк Г. І., Белканія Г. С. ; заявник та патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – № 20040503349 ; заявл. 05.05.04 ; опубл. 13.03.05, Бюл. № 3. – 3 с. : іл.
30. Пат. 18393 А Україна, МПК (2006) А 61 В 5/026. Спосіб діагностики спайкового процесу / Таран О. А., Мазорчук Б. Ф., Коньков Д. Г., Белканія Г. С. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – № u200603883 ; заявл. 07.04.2006 ; опубл. 15.11.2006, Бюл. № 11. – 3 с.
31. Пат. 104940 Україна, МПК А 61 В 5/02 (2006.01). Спосіб діагностики стану кровообігу у вагітних / Коньков Д. Г., Белканія Г. С., Ділінян Л. Р. [та ін.] ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М.І. Пирогова. – № a201210832 ; заявл. 17.09.2012 ; опубл. 11.02.2013, Бюл. № 3. – 8 с.

Статті

1961

32. К вопросу об аномалиях артерий верхних конечностей / Г. С. Белкания // Тез. докл. 40-й науч. студенч. конф. / Винниц. мед. ин-т им. Н. И. Пирогова. – Винница, 1961.

1965

33. Артериальное давление и биоэлектрическая активность мозга у кошек при изменениях действия гравитационного поля / Г. С. Белкания // Тез. докл. 44-й науч. студенч. конф. / Винниц. мед. ин-т им. Н. И. Пирогова. – Винница, 1965. – С. 59–60.
34. Влияние положения тела на артериальное давление, дыхание и биоэлектрическую активность различных отделов головного мозга / Г. С. Белкания // Тез. докл. 44-й науч. студенч. конф. / Винниц. мед. ин-т им. Н. И. Пирогова. – Винница, 1965. – С. 56–57.

1966

35. Влияние проприоцепции на развитие ортостатического коллапса / Г. С. Белкания // Тез. докл. 45-й науч. студенч. конф. / Винниц. мед. ин-т им. Н. И. Пирогова. – Винница, 1966. – С. 7–8.
36. Влияние проприоцепции на развитие ортостатического коллапса / Г. С. Белкания // Материалы республик. научн. конф. медвузов УССР. – Киев, 1966.
37. Электрофизиологические исследования центральных механизмов гравитационного коллапса / Я. М. Бритван, В. Г. Лычко, Г. С. Белкания // Проблемы космической медицины : Материалы конф. (24–27 мая 1996 г., Москва) / под ред. В. В. Парина. – Москва, 1966. – С. 75–76.

1968

38. Влияние двухсторонней вестибулярной деаферентации на развитие ортостатического коллапса / Г. С. Белкания // Патол. физиология и эксперим. терапия. – 1968. – № 6. – С. 18–22.
39. Методика рентгенографического контроля положения электродов в подкорковых отделах мозга кошек / Г. С. Белкания // Тез. науч. конф. изобретателей и рационализаторов УССР. – Киев, 1968.

40. Новая методика рентгенографического контроля положения электродов в головном мозге / Г. С. Белкания // Некоторые вопросы морфологии человека и животных : сборник. – Одесса, 1968.

1971

41. Взаимодействие вестибулярной системы и высших вегетативных центров (дыхательного, сосудодвигательного и рвотного) / Г. С. Белкания, М. Д. Емельянов, А. Н. Разумеев // Материалы эксперим. исслед. в косм. биологии и медицине. – Москва, 1971. – 41 с.
42. Влияние электрокоагуляции переднего гипоталамуса на гравитационную устойчивость / Г. С. Белкания // Эксперим. и клин.-физиол. исслед. моторновисцеральной регуляции : сб. ст. – Т. 103, вып. 10. – Пермь, 1971.
43. Значение моторного, вестибулярного анализаторов и переднего гипоталамуса в компенсации гравитационной нагрузки при ортостазе / Г. С. Белкания // Косм. биология и медицина. – 1971. – № 3. – С. 31–36.
44. Порівняльна характеристика моторної функції різних відділів товстого кишечника у кроликів / С. П. Белкания, Г. С. Белкания // Фізіол. журн. – 1971. – № 4. – С. 466–471.
45. Роль мозжечка в вестибуло-вегетативных реакциях при укачивании и регуляции кровообращения при ортостазе / Г. С. Белкания, А. Н. Разумеев // Материалы по эксперим. приматологии ИЭПиТ АМН СССР. – Сухуми, 1971.

1972

46. Влияние снижения опорной нагрузки на стенде пониженной гравитации на состояние основных физиологических систем у обезьян / Г. С. Белкания // Материалы по эксперим. приматологии ИЭПиТ АМН СССР. – Сухуми, 1972.
47. Значение мозжечка и стриопаллидума во взаимодействии афферентных систем при имитации факторов космического полета / Г. С. Белкания, Г. А. Хасабов // Материалы эксперим. исслед. в косм. биологии и медицине. – Москва, 1972.
48. Мозжечок как центр гравитационной функции организма / А. Н. Разумеев, Р. А. Григорьян, И. Б. Краснов, Г. С. Белкания //

Структурная и функциональная организация мозжечка :
Материалы III Всесоюз. симп. [Винница, 1972 г.]. – Винница,
1972.

49. Почечный компонент антигравитационной функции организма / Г. С. Белкания // Косм. биология и медицина. – 1972. – № 6. – С. 8–13.
50. Проявления укачивания у низших обезьян / Г. С. Белкания, А. Н. Разумеев, А. А. Маркин // Тезисы IV Всесоюз. конф. по косм. биологии и медицине. – Москва ; Калуга, 1972. – Т. 2.
51. Фазовый анализ сердечной деятельности у макак резусов и павианов гамадрилов / Г. С. Белкания // Бюл. эксперим. биологии и медицины. – 1972. – № 5. – С. 10–12.

1973

52. Двигательная активность обезьян на стенде пониженной опоры (лунный стенд) / Г. С. Белкания // Мозг и движение : тез. Всесоюз. симп. – Ереван, 1973.
53. О некоторых морфологических и обменных сдвигах у обезьян при моделировании пониженной весомости / В. В. Португалов, Б. А. Лапин, Е. И. Ильина-Какуева, А. С. Капланский, К. Д. Рохленко, З. Ф. Савик, Г. С. Белкания // Симп. по косм. биологии и медицине (27 мая – 2 июня 1972 г., Берлин). – 1973. – С. 491–503.
54. Результаты физиологических исследований на стенде, имитирующем невесомость / Г. С. Белкания // Бюл. косм. биологии и медицины. – 1973. – № 8.

1974

55. Данные о роли мозжечка как одного из центров гравипепции организма / А. Н. Разумеев, Р. А. Григорьян, Г. С. Белкания // Гравитация и организм : тез. I Всесоюз. симп. – Москва, 1974.
56. Изменения физиологических функций у обезьян на стенде «пониженной гравитации» / А. Н. Разумеев, Б. А. Лапин, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1974. – № 5. – С. 17–27.
57. Использование обезьян в медико-биологической программе космических исследований / Г. С. Белкания // Лабораторные

животные в медицинских исследованиях : тез. Всесоюз. конф. – Москва, 1974.

1975

58. Комплексный анализ ортостатической реакции как метод оценки состояния антигравитационной функции у обезьян / Г. С. Белкания // Материалы V Всесоюз. конф. по косм. биологии и медицине. – Москва ; Калуга, 1975. – Т. 2. – С. 121–125.
59. Физиологические эффекты невесомости при имитации ее на стенде пониженной опоры / Г. А. Хасабов, Г. С. Белкания // Материалы эксперим. исслед. в косм. биологии и медицине. – Москва, 1975.
60. Функциональная система антигравитации / Г. С. Белкания // Тез. XII Всесоюз. съезда физиол. о-ва им. Павлова. – Тбилиси, 1975. – Т. 3.
61. Функция дыхания и гравитация / Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1975. – № 2. – С. 3–8.

1976

62. Electrocardiographic analysis of orthostatic reactions in rhesus monkeys / G. S. Belkanija, S. Tatojan // Z. Versuchstierk. – 1976. – Bd.18. – P. 247–263.
63. Puisimetric analysis of the heart rhythm of restrained and unrestrained rhesus macaques / G. S. Belkanija, S. Tatojan // Z. Versuchstierk. – 1976. – Bd.18. – P. 62–77.
64. Вариационная электрограмма как метод анализа электрической активности мозга / Г. С. Белкания // Материалы Всесоюз. конф. по электрофизиологии ЦНС. – Каунас, 1976.
65. Некоторые проблемы экологической телеметрии приматов / Г. С. Белкания, С. Х. Татоян // Материалы Всесоюз. конф. по биотелеметрии. – Свердловск, 1976.

1977

66. Влияние имитации физиологических эффектов пониженной весомости на вестибуло-вегетативные рефлексы и процессы

адаптации у обезьян / Г. С. Белкания // Материалы эксперим. исслед. в космич. биологии и медицине. – Москва, 1977.

67. К вопросу о моделировании острых ишемических повреждений миокарда у животных / Г. С. Белкания, П. М. Кантария, Г. И. Чувиров // Моделирование патологических состояний человека. – Москва, 1977. – Т. 2. – С. 227–236.
68. Моделирование физиологических эффектов невесомости на обезьянах / Г. С. Белкания // Интеркосмос : материалы междунар. симп. по космич. биологии и медицине. – Сухуми, 1977.
69. Разработка и обоснование модели острого кардиопатогенного психоэмоционального стресса / Г. С. Белкания // Материалы по эксперим. приматологии. – Сухуми, 1977.
70. Регуляция сердечно-сосудистой системы у обезьян с экспериментальным инфарктом миокарда при ортостатической нагрузке / Г. С. Белкания, П. М. Кантария, Г. М. Черкович // Патол. физиология и эксперим. терапия. – 1977. – № 3. – С. 29–35.
71. Система крови в симптомокомплексе вегетативных расстройств у обезьян на стенде «пониженной гравитации» / Г. С. Белкания, М. И. Куксова // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1977. – № 4. – С. 80–83.
72. Состояние возбудимости нервно-мышечной системы при ортостатическом воздействии у обезьян / Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1977. – № 6. – С. 79–81.
73. Функциональная организация системной реакции организма на земную гравитацию/ Г. С. Белкания, П. М. Кантария, Г. И. Чувиров // Моделирование патологических состояний человека. – Москва, 1977. – Т. 2. – С. 237–246.

1978

74. Значение неспецифической и специфической сенсibilизации в кардиопатогенных проявлениях острого стресса у обезьян / Г. С. Белкания, Н. Н. Зданкевич // Материалы по эксперим. приматологии. – Сухуми, 1978.
75. Кардиопатогенные проявления острого психоэмоционального стресса у обезьян / Г. С. Белкания, Н. Н. Зданкевич // Тез.

Всесоюз. симп. по стрессу. – Кишинев, 1978.

76. Функциональная система антигравитации и моделирование физиологических эффектов невесомости / Г. С. Белкания // Успехи физиол. наук. – 1978. – Т. 9, № 2. – С. 103–128.

1979

77. Значение вестибулярной и мышечной систем в регуляции кровообращения в ортостатике / Г. С. Белкания // Тез. XIII Всесоюз. съезда физиолог. о-ва им. Павлова. – Алма-Ата, 1979. – Т. 1.
78. Сравнительный анализ проявлений острого стресса у разного вида животных / Г. С. Белкания // Тезисы Всесоюзной конференции по сравнительной кардиологии. – Сыктывкар, 1979.

1980

79. Значение видовой и иммунологической реактивности в кардиопатогенных проявлениях острого стресса у животных / Г. С. Белкания, Н. Н. Зданкевич, Н. Б. Несмелов // Биологические характеристики лабораторных животных и экстраполяция на человека экспериментальных данных : тез. Всесоюз. конф. – Москва, 1980.

1981

80. К вопросу о перераспределении крови в ортостатике / Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1981. – № 6. – С. 4–9.
81. Отбор и обеспечение контроля за состоянием здоровья обезьян на этапах подготовки и проведения эксперимента на искусственном спутнике Земли / Г. С. Белкания // Материалы эксперим. исслед. в косм. биологии и медицине. – Москва, 1981.
82. Сравнительный анализ электрокардиографических проявлений острого стресса у животных разных видов / Г. С. Белкания // Сравнительная кардиология : материалы междунар. симп. – Ленинград, 1981. – С. 215–217.

1982

83. Diagnostic application of the enzymic test in primate experiments / G. S. Belkaniya, N. Lemondzhava // J. Report of Aerospace

Medicine. NASA. – 1982. – N 4.

84. Morphology of thyroid glands of macaca rhesus in health and hypokinesia of different type / G. S. Belkaniya, G. I. Plakhuta-Plakutina, E. Savina [et al.] // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1982. – N 4.
85. On blood redistribution in orthostasis / G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA – 1982. – N 6.
86. Антигравитационная функция организма как один из видовых факторов обуславливающих артериальную гипертонию у приматов / Г. С. Белкания // Тез. VII Всесоюз. конф. по косм. биологии и медицине. – Москва ; Калуга, 1982.
87. Быть или не быть Эрике? / Г. С. Белкания // Заря Востока (Тбилиси). – 1982. – № 38. – 14 февр. – С. 3.
88. Диагностическое использование ферментативного теста в экспериментах на обезьянах / Г. С. Белкания, Н. И. Лемонджава // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1982. – № 4. – С. 75–81.
89. Изменения трансаминазной активности и некоторых биохимических показателей крови в остром периоде экспериментального инфаркта миокарда у обезьян / Н. И. Лемонджава, Г. С. Белкания // Патол. физиология и эксперим. терапия. – 1982. – № 4. – С. 53–56.
90. Морфологические особенности щитовидных желез обезьян макак резусов в норме и при различных видах гипокинезии / Г. И. Плахута-Плакутина, Е. А. Савина, Г. С. Белкания [и др.] // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1982. – № 4. – С. 52–58.
91. Ортостатика как одна из филогенетических предпосылок потенцирования прессорных реакций сосудистой системы у приматов / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Материалы VIII Всесоюз. совещ. по эволюцион. физиологии. – Ленинград, 1982.
92. Отбор и клинико-физиологическое исследование обезьян по программе экспериментов на биоспутнике № 6 / Н. И. Лемонджава, Н. Н. Зданкевич, И. П. Шеремет, Г. С. Белкания // Материалы эксперим. исслед. в косм. биологии и медицине. – Москва, 1982.

93. Разработка принципов отбора и тренировки обезьян для экспериментов на биоспутниках / Г. С. Белкания, В. Кондратьева // Тез. VII Всесоюз. конф. по косм. биологии и медицине. – Москва ; Калуга, 1982.
94. Функциональная характеристика взаимодействия мозжечка с корой больших полушарий при некоторых гравитационных воздействиях / Н. Ф. Софиадис, Г. С. Белкания // Современные представления о функциях мозжечка : тр. V симп. по проблеме «Структурная и функциональная организация мозжечка», посвященного 100-летию со дня рождения Л. А. Орбели (2–5 июля 1982, Ереван). – Ереван, 1984. – С. 281-292.
95. Эволюционные и социальные аспекты адаптации человека к земной гравитации / Г. С. Белкания // Общие проблемы экологической физиологии : сборник. – Сыктывкар, 1982.

1983

96. Antiorthostatic hypokinesia in monkeys (experimental morphological study) / E. A. Savina, A. S. Kaplansky, V. N. Shvets, G. S. Belkaniya // The physiologist. – 1983. – V. 26, N. 6. – P. 77–78.
97. Антиортостатическая гипокинезия у обезьян (экспериментально-морфологическое исследование) / Е. А. Савина, А. С. Капланский, В. Н. Швец, Г. С. Белкания // Материалы пятого ежегодного собрания комиссии Международного союза физиологических наук по физиологии гравитации. – Москва, 1983. – С. 76–77.
98. Использование обезьян в исследованиях по гравитационной физиологии / В. А. Дарцмелия, А. Н. Демин, И. П. Шеремет, Г. С. Белкания // Проблемы обеспечения обезьянами медико-биологических исследований и принципы использования обезьян в эксперименте : Материалы Всесоюз. конф. – Сухуми, 1983.
99. Исследование психофизиологической реактивности обезьян методом отсроченных реакций / И. П. Шеремет, Г. С. Белкания, Н. Ф. Софиадис // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1983. – № 2. – С. 90–92.
100. Определение ударного и минутного сердечного выброса у обезьян // Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1983. – № 4. – С. 75–78.

101. Приспособление для проведения активной и пассивной ортопроб в лабораторных и полевых условиях / В. А. Дарцмелия, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1983. – № 1. – С. 85–86.
102. Физиологические эффекты ортоградной статики и прямохождения у обезьян / В. А. Дарцмелия, Г. С. Белкания // Материалы Междунар. симп. по гравитац. биологии и физиологии. – Москва, 1983.
103. Экспериментальная бипедия обезьян как модель для многоцелевых исследований по гравитационной биологии и физиологии / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1983. – № 6. – С. 81–85.

1984

104. Devices for active and passive orthostatic tests in laboratory and field conditions / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1984. – N 1. – P. 8–9.
105. Experimentally produced biped monkeys as model for multifaced investigation in gravitational biology and physiology / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1984. – N 6. – P. 81–85.
106. Investigation of primates psychophysiology using the delayed response test / G. S. Belkaniya, I. P. Sheremet, N. F. Sofiadis // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1984. – N 1. – P. 10–11.
107. Measurements of cardiac output and stroke volume in monkeys by thoracic tetrapolar rheography / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1984. – N 4. – P. 77–82.
108. Анатомо-топографическое и функциональное соответствие акупунктурных кожных зон конечностей человека и обезьян / Г. С. Белкания, А. Т. Неборский // Современные проблемы рефлекторной диагностики : тез. докл. научно-практич. конф. – Ростов-на-Дону, 1984.
109. Диагностическое использование ферментативного теста в экспериментах на обезьянах / Г. С. Белкания, Н. И. Лемонджава // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 4. – С. 75–81.
110. Исследование адаптивных особенностей механизма регуляции

гликемии у макак резусов / Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 6. – С. 62–66.

111. Морфологическое исследование гипоталамуса и гипофиза обезьян после эксперимента с антиортостатической гипокинезией / Е. И. Алексеев, Е. А. Савина, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 5. – С. 78–81.
112. Морфологическое исследование миокарда обезьян при антиортостатической гипокинезии / А. С. Капланский, Г. Н. Дурнова, З. Ф. Савик, Г. С. Белкания, В. И. Попов, Д. С. Тавадян // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 6. – С. 44–45.
113. Нормативные характеристики профиля электрокожной проводимости у здоровых мужчин и женщин / Г. С. Белкания, А. Т. Неборский // Современные проблемы рефлекторной диагностики : тез. докл. научно-практич. конф. – Ростов-на-Дону, 1984.
114. Особенности гормонального отражения острой стрессовой реакции у обезьян с различной кардиопатогенной реактивностью / Г. С. Белкания, В. И. Воронцов, Н. Н. Зданкевич // Патол. физиология и эксперим. терапия. – 1984. – № 4. – С. 52–57.
115. Особенности реакций надпочечников обезьян в условиях антиортостатической гипокинезии / Е. А. Савина, А. С. Панкова, Д. Е. Кабицкая, Г. С. Белкания, Д. С. Тавадян // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 5. – С. 30–34.
116. Прямохождение как фактор развития артериальной гипертензии у приматов / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 3. – С. 14–19.
117. Структурные особенности С-клеток щитовидной железы и паращитовидных желез обезьян при антиортостатической гипокинезии / Г. И. Плахута-Плакутина, Е. А. Савина, Н. П. Дмитриева, Е. А. Амирханян, Г. С. Белкания, Д. С. Тавадян // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1984. – № 2. – С. 73–77.
118. Физиологические эффекты ортоградной статики и прямохождения у низших обезьян / В. А. Дарцмелия, А. Н. Демин, Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания // Материалы по медицинской приматологии. – Москва, 1984. – С. 52–100.

119. A morphological examination of the hypothalamus and pituitary of primates exposed to head- down tilt / G. S. Belkaniya, E. I. Alekseev, E. A. Savina // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 5. – P. 42–45.
120. Adrenal reaction of primets exposed to head-down tilt / E. A. Savina, A. S. Pankova, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 5. – P. 33–37.
121. Morphological examinations of the heart of monkeys exposed to head- down tilt / A. S. Kaplansky, G. N. Durnova, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 6.– P. 33–37.
122. Structural features of C-cell of the thyroid gland and parathyroid glands of monkeys during heat-down tilt / G. I. Plakhuta-Plakutina, G. S. Belkaniya [et al.] // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 2. – P. 33–37.
123. Study of adaptive peculiarities of the mechanism of glyceimic regulation in rhesus monkeys / G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 6. – P. 40–44.
124. Upright walking as a factor responsible for arterial / G. S. Belkaniya, V. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1985. – N 2. – P. 38–39.
125. Гравитационный фактор в физиологии и патологии антропогенеза / Г. С. Белкания, Б. А. Лапин, В. А. Дарцмелия // XVIII совещ. постоянно действующ. рабочей группы социалистич. стран по косм. биологии и медицине программы «Интеркосмос» (27 мая – 1 июня 1985, Гагра) : материалы симп. – Москва, 1985. – С. 101–102.
126. Модифицирующее влияние ортостатики на реактивность сердечно-сосудистой системы у человека и обезьян / Г. С. Белкания, М. В. Галустян, А. Н. Демин, В. А. Дарцмелия // XVIII совещ. постоянно действующ. рабочей группы социалистич. стран по косм. биологии и медицине программы «Интеркосмос» (27 мая – 1 июня 1985, Гагра) : материалы симп. – Москва, 1985. – С. 56–57.
127. Морфологические проявления гемодинамических сдвигов в легких обезьян при антиортостатической гипокинезии /

- В. И. Яковлева, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1985. – № 2. – С. 85–87.
128. Отбор и подготовка обезьян для экспериментов на биоспутнике «Космос-1514» / В. И. Корольков, В. М. Князев, И. Н. Шеремет, Г. С. Белкания // XVIII совещ. постоянно действующ. рабочей группы социалистич. стран по косм. биологии и медицине программы «Интеркосмос» (27 мая – 1 июня 1985, Гагра) : материалы симп. – Москва, 1985. – С. 103.
 129. Способ определения сердечного выброса у животных / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия, А. Н. Демин // Физиол. журн. СССР. – 1985. – № 3. – С. 383–389.
 130. Сравнительная характеристика центральной гемодинамики и перераспределительных реакций кровообращения в активной и пассивной ортостатике / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1985. – № 1. – С. 31–39.
 131. Типологическая характеристика гемодинамических состояний в ортостатике у здоровых лиц / В. А. Дарцмелия, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1985. – № 2. – С. 26–33.
 132. Типологические особенности центрального и периферического кровообращения в ортостатике у человека и обезьян / Г. С. Белкания, А. Н. Демин, М. В. Галустьян, В. А. Дарцмелия // XVIII совещ. постоянно действующ. рабочей группы социалистич. стран по косм. биологии и медицине программы «Интеркосмос» (27 мая – 1 июня 1985, Гагра) : материалы симп. – Москва, 1985. – С. 78–79.
 133. Типологический анализ центральной и периферической гемодинамики в ортостатике у здоровых лиц и больных с артериальной гипертонией / В. А. Дарцмелия, Г. С. Белкания, А. Н. Демин // Физиология человека. – 1985. – № 5. – С. 770–777.
 134. Функциональная оценка психофизиологической реактивности обезьян в процессе подготовки к экспериментам на биоспутник / И. П. Шеремет, Н. Н. Зданкевич, Г. Г. Шлык, Г. С. Белкания // XVIII совещ. постоянно действующ. рабочей группы социалистич. стран по косм. биологии и медицине программы «Интеркосмос» (27 мая – 1 июня 1985, Гагра) : материалы симп. – Москва, 1985. – С. 58–59.
 135. Характеристики профиля электрокожной проводимости

у здоровых мужчин и женщин / А. Т. Неборский, Г. С. Белкания // Физиология человека. – 1985. – № 4. – С. 657–664.

1986

136. Comparative characterization of central circulation and blood redistribution in active and passive orthostatic tests / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1986. – N 1. – P. 25–33.
137. Hypertension and Walking Upright / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // Sputnik. Digest of the Soviet press. – 1986. – N 11. – P. 86–90.
138. Morphological manifestations of hemodynamic shifts in monkeys lungs under head-down tilt / V. I. Yakovleva, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1986. – N 2. – P. 24–26.
139. Typological characterization of hemodynamic states of the healthy man / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1986. – N 2. – P. 16–23.
140. Гипертония и прямохождение / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Наука и жизнь. – 1986. – № 2. – С. 144–149.
141. Зависимость между конституциональными особенностями и функциональными характеристиками сердечно-сосудистой системы в клино- и ортостатике у здоровых лиц и больных с артериальной гипертонией / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1986. – № 4. – С. 75–78.
142. Оценка психофизиологической реактивности обезьян при подготовке к эксперименту на биоспутнике / Г. Г. Шлык, И. Н. Шеремет, Н. Н. Зданкевич, Г. С. Белкания // Актуальные вопросы космической биологии и медицины : тез. докл. – Москва, 1986. – С. 58–60.
143. Реотахоосциллографический способ регистрации артериального давления у обезьян / А. Н. Демин, М. В. Галустьян, Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1986. – № 3. – С. 73–76.
144. Связь некоторых генетически детерминированных морфофункциональных показателей с воспроизводительной функцией самок павианов гамадрилов / Г. С. Белкания, З. А. Джемилев, Ю. Н. Курочкин // Материалы V съезда

Грузинского о-ва генетиков и селекционеров. – Тбилиси, 1986. – С. 43–44.

145. Соматометрическая характеристика физического развития макак резусов / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания // Актуальные вопросы космической биологии и медицины : тез. докл. – Москва, 1986. – С. 56–57.
146. Типологическая характеристика центральной гемодинамики в клино- и ортостатике у обезьян / А. Н. Демин, Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1986. – № 2. – С. 60–64.
147. Типологические особенности ВНД обезьян как факторы адаптации к условиям космического полета / Г. Г. Шлык, И. Н. Шеремет, И. Б. Козловская, Г. С. Белкания // Проблемы авиакосмической медицины и психологии : XV научные Гагаринские чтения по авиации и космонавтике : сб. материалов. – Москва, 1986. – С. 16.
148. Функциональные и морфологические проявления адаптации обезьян к постоянным условиям ортоградной статики и прямохождения / А. Н. Демин, Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания [и др.] // VIII Всесоюзная конференция по космической биологии и авиакосмической медицине (8 ; 25–27 июня 1986 ; Калуга) : тез. докл. – Москва, 1986. – С. 225–227.
149. Электрокожная проводимость у человека и обезьян / А. Т. Неборский, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1986. – № 3. – С. 61–68.

1987

150. Electric conductivity of the skin in men and monkeys / A. T. Neborsky, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1987. – N 3. – P. 25–32.
151. Relationship between constitutional specificities and functional characteristics of the cardiovascular system in clino- and orthostatic normal and hypertensive people / G. S. Belkaniya, V. A. Dartsmelia // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1987. – N 4. – P. 36–39.
152. Rheotachoscillographic recording of arterial pressure in monkeys / A. N. Dyomin, M. V. Galystian, V. A. Dartsmelia, G. S. Belkaniya //

- J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1987. – N 3. – P. 22–24.
153. Typological characterization of central hemodynamics in clino- and orthostatic monkeys / A. N. Dyomin, V. A. Dartsmelia, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1987. – N 2. – P. 24–25.
154. Антропологические аспекты физиологии и патологии кровообращения у приматов / Г. С. Белкания // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 61–63.
155. Антропофизиологическая основа видового стереотипа реактивности сердечно-сосудистой системы у приматов / Г. С. Белкания [и др.] // Вестн. АМН СССР. – 1987. – № 10. – С. 52–60.
156. Биологический возраст как основа периодизации онтогенеза у низших обезьян / Г. С. Белкания, Ю. Н. Курочкин // Актуальные вопросы стандартизации лабораторных животных для медико-биологических исследований : тез. Всесоюз. конф. – Москва, 1987. – С. 245–249.
157. Влияние иммунизации на кардиопатогенные проявления острого стресса у обезьян / Г. С. Белкания, Н. Н. Зданкевич // Кардиология. – 1987. – № 8. – С. 79–81.
158. Выполнение обезьянами выработанных инструментальных реакций в период подготовки и проведения исследований на биоспутниках «Космос-1514» и «Космос-1667» / Г. С. Белкания, Г. Г. Шлык, М. А. Ширвинская, И. П. Шеремет // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 72–73.
159. Гемодинамические эффекты бетаадреноблокады обзиданом в клино- и в ортостатике / Г. С. Белкания, М. В. Галустян, В. А. Дарцмелия, А. Н. Демин // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1987. – № 6. – С. 90–94.
160. Гипертония и прямохождение / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // Эврика : ежегодник. – Москва, 1987. – С. 15–21.

161. Морфологические проявления адаптации обезьян к ортоградной статике и прямохождению / Г. С. Белкания [и др.] // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1987. – № 6. – С. 50–54.
162. Наследственно обусловленные морфофункциональные признаки и продуктивность самок павианов гамадрилов / З. А. Джемилев, Ю. Н. Курочкин, П. Г. Попандопуло, Г. С. Белкания // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 64–66.
163. О влиянии положения тела на изменения гемодинамики, возникающие при эмоциональном напряжении / Г. С. Белкания [и др.] // Физиология человека. – 1987. – № 2. – С. 245–251.
164. Поражение двух гелад пузырьчатыми гельминтами / В. Чернар, А. Т. Мовчан, И. С. Гвазава, Г. С. Белкания // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 67–69.
165. Регуляция кровообращения по гравитационному фактору как одна из биологических предпосылок антропогенеза / Г. С. Белкания, А. Н. Демин, В. А. Дарцмелия // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 56–58.
166. Соматические признаки биологического возраста и периодизация постнатального онтогенеза у низших обезьян / Ю. Н. Курочкин, Ю. Т. Полулях, Г. С. Белкания // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 70–72.
167. Соматотипы и продуктивность самок павианов гамадрилов репродуктивного возраста / Ю. Н. Курочкин, З. А. Джемилев, Г. С. Белкания, П. Г. Попандопуло // Вестн. АМН СССР. – 1987. – № 10. – С. 48–52.

168. Типологические особенности условнорефлекторного обучения у обезьян / И. П. Шеремет, Г. С. Белкания // Журн. высшей нерв. деятельности. – Т. 37, № 5. – С. 888–896.
169. Экспериментальная бипедия обезьян в исследованиях по морфологии антропогенеза / Г. С. Белкания, Ю. Н. Курочкин, К. В. Симавонян // Вопросы медицинской приматологии. Наиболее перспективное использование обезьян в медицине и биологии : материалы Всесоюз. конф. (27–30 окт. 1987 ; Сухуми). – Москва, 1987. – С. 59–61.

1988

170. Hemodynamic effects of obsidan beta-adrenoblockade in clino- and orthostatics / V. A. Dartsmelia, A. N. Dyomin, M. V. Galustian, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1988. – N 6. – P. 28–33.
171. Morphological manifestation of primate adaptation to ortograde statics and upright posture / Yu. Kurochkin, A. S. Rakhmanov, K. V. Simavonyan, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1988. – N 6. – P. 22–27.
172. Антропогенетическая основа формирования артериальной гипертонии у приматов / Г. С. Белкания [и др.] // Физиол. журн. СССР. – 1988. – № 11. – С. 1664–1678.
173. Биологические закономерности роста в постнатальном онтогенезе у низших обезьян / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания // Косм. биология и авиакосм. медицина. – 1988. – № 1. – С. 66–70.
174. Биологический возраст как основа периодизации этагенеза / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания // V Всесоюзный съезд геронтологов и гериатров (22–25 ноября 1988 ; Тбилиси) : тез. реф. и докл. – Киев, 1988. – С. 55–56.
175. Обезьяны в медико-биологических исследованиях филоэтагенеза / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания // V Всесоюзный съезд геронтологов и гериатров (22–25 ноября 1988 ; Тбилиси) : тез. реф. и докл. – Киев, 1988. – С. 54.
176. Показатели функционального состояния сердечно-сосудистой системы и электропроводимости при психоэмоциональном напряжении / Г. С. Белкания, С. А. Неборский, А. П. Шульга, А. Т. Неборский // Рефлексотерапия в практическом

здравоохранении : Материалы семинара. – Чебоксары, 1988. – Ч. 1. – С. 32.

1989

177. Biological patterns of development of lower primates during postnatal ontogenesis / Yu. Kurochkin, G. S. Belkaniya // J. Report of Aerospace Medicine. NASA. – 1989. – N 1. – P. 16–20.
178. Психэмоциональное напряжение и электрометрическая характеристика акупунктурных кожных зон у человека / С. А. Неборский, А. Т. Неборский, Г. С. Белкания // Актуальные вопросы специализированной медицинской помощи : сборник. – Москва, 1989. – С. 59–61.
179. Характеристика профиля электрокожной проводимости у больных с неврастенией / С. А. Неборский, А. Т. Неборский, Г. С. Белкания // Лечебно-профилактическая работа для медицинских организаций в угольной промышленности. – Москва, 1989. – Вып. 8. – С. 156–160.

1990

180. Stress Hypertension in monkeys / J. Kunes, A. N. Demin, J. Jelinek, K. Capek, G. S. Belkaniya // Physiologia Bohemoslovaca. – 1990. – V. 37, N 5. – P. 417–423.
181. Антропофизиологическая основа суточной динамики кровообращения / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия // III Всесоюзная конференция по хронобиологии и хрономедицине : материалы конф. – Ташкент, 1990. – С. 174.
182. Диагностическая информативность электропроводимости кожи в биоритмологических исследованиях / Г. С. Белкания, А. Т. Неборский, П. А. Штаба // III Всесоюзная конференция по хронобиологии и хрономедицине : материалы конф. – Ташкент, 1990. – С. 173.
183. Фило-, онто- и антропогенетическая направленность адаптации кровообращения к гравитационному фактору / Г. С. Белкания, В. А. Дарцмелия, А. Н. Демин, И. В. Гвинджилия // X Всесоюзное совещание по эволюционной физиологии : тез. докл. – Ленинград, 1990. – С. 15.
184. Эмоциональное напряжение, гемодинамика и некоторые противоречия в представлениях о патогенезе артериальной

гипертонии / Г. С. Белкания [и др.] // Успехи физиол. наук. – 1990. – Т. 21, № 1. – С. 78–96.

1991

185. Антропогенная модель патологии и старения приматов / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания [и др.] // Продолжительность жизни: механизмы, прогнозы, пути увеличения : материалы Всесоюзной конференции (15–17 октября 1991 ; Киев). – Киев, 1991. – С. 144–145.
186. Гравитация, рост и продолжительность жизни / Ю. Н. Курочкин, Г. С. Белкания [и др.] // Продолжительность жизни: механизмы, прогнозы, пути увеличения : материалы Всесоюзной конференции (15-17 октября 1991 ; Киев). – Киев, 1991. – С. 73–74.

1996

187. Curative-diagnostical expert system "Anthropos" / I. Gvindzhilia, D. Kipiani, G. Tortladze, G. Belkaniya // 4th International Congress on Physical Education and Sport Komotini (17–19 may 1996 ; Greece). – 1996. – P. 266.

1997

188. Desktop Curative Diagnostic Centre "ANTHROPOS": Expert System in General Medical Practice / G. Tortladze, O. Jakovleva, I. Zlepko, G. Belkaniya // The 1th European Conference on Signal Analysis and Prediction ECSAP-97 (June 24–27, 1997 ; Prague, Czech Republic). – Prague, 1997. – P. 96–99.

1998

189. Expert Curative Diagnostic System «ANTHROPOS» / V. Grjybovetsky, N. Kostenko, G. Tortladze, O. Jakovleva, G. Belkaniya // 14th Biennial International Conference «BIOSIGNAL'98» (June 23 to 25 1998 ; Brno, Czech Republic). – Brno, 1998. – P. 172–173.

1999

190. Антропофизиологический подход в диагностике гемодинамического обеспечения соматического состояния. Сообщ. 1: Компьютерная лечебно-диагностическая экспертная система АНТРОПОС / Г. С. Белкания, А. С. Багрий,

А. А. Любченко // Эффективные методы лечения заболеваний сердца, сосудов и других органов : материалы респ. науч.-практ. конф. (29–30 вересня 1999 ; Вінниця). – Вінниця, 1999. – С. 7.

191. Антропофизиологический подход в диагностике гемодинамического обеспечения соматического состояния. Сообщ. 2: Диагностика сердечной недостаточности / Г. С. Белканиа, А. А. Любченко // Эффективные методы лечения заболеваний сердца, сосудов и других органов : материалы респ. науч.-практ. конф. (29–30 вересня 1999 ; Вінниця). – Вінниця, 1999. – С. 8–9.
192. Антропофизиологический подход в оптимизации состояния здоровья спортсменов / Г. С. Белканиа // Методическое пособие для сотрудников комплексных научных групп. – Киев, 1999. – С. 114.
193. Діагностична інформативність системної електрометрії шкіри у хворих з гострим апендицитом / А. С. Багрий, А. И. Годлевский, Г. С. Белканиа // Вісн. Вінниц. держ. мед. ун-ту. – 1999. – Т. 3, № 2. – С. 293–300.
194. Кожный кровоток как индикатор состояния организма. Сообщение 1. Основные возможности диагностического использования электрометрии кожи / Г. С. Белканиа, А. С. Багрий // Эффективные методы лечения заболеваний сердца, сосудов и других органов : материалы респ. науч.-практ. конф. (29–30 вересня 1999 ; Вінниця). – Вінниця, 1999. – С. 5.

2000

195. New approach in evaluation and optimization of health in sportsmen - general anthropophysiological justification / G. Belkaniya, M. Klossowski, W. Tkachuk, I. Puchalska // Polski Przegląd Medycyny Lotniczej. – 2000. – Т. 6, № 4. – С. 331–343.
196. Антропофізіологічний підхід в діагностиці і оптимізації стану здоров'я молоді / Г. С. Белканиа, І. Дуб // Молода спортивна наука України. – 2000. – Т. 2, Вип. 5. – С. 25–27.

2001

197. Антропофізіологічна основа кровообігу у вагітних. I. Типологічна характеристика і динаміка кровообігу при фізіологічній вагітності / Д. Г. Коньков, Г. С. Белканиа,

С. П. Писарева, Л. Г. Пухальська // Вісн. Вінниц. держ. мед. ун-ту. – 2001. – Т. 5, № 1. – С. 23–28.

198. Экспертно-диагностическая система кровообращения / Г. С. Белканиа, Г. С. Одинец // Нові медичні технології та засоби їх забезпечення. Медицина 21-го сторіччя : матеріали міжнар. конф. у програмі «EUREKA (Партнерські дні в Україні)». – Київ, 2001. – С. 8–9.

2002

199. Postawa antropofizjologiczna zmian hemodynamicznych podczas dynamicznego wysiłku fizycznego / George Belkaniya, Liana Puchalska // Medycyna sportowa : Polish Journal of Sports Medicine. – 2002. – V. 18, № 7. – P. 290–295. – (XXV Jubilee International Congress of the Sport Medicine, Warszawa, 2002).
200. Гемодинамическая классификация состояния здоровья и антропофизиологическая характеристика кровообращения у спортсменов / Г. С. Белканиа [и др.] // Вестн. Балтийс. пед. акад. – 2002. – Вып. 44. – С. 9–20.
201. Динаміка мікроциркуляторного відображення заживлення післяопераційних ран / О. С. Багрій, А. І. Годлевський, Г. С. Белканиа // Вісн. Вінниц. держ. мед. ун-ту. – 2002. – № 2. – С. 416–622.
202. Діагностична інформативність електрометрії шкіри в оцінці ранового процесу / А. І. Годлевський, О. С. Багрій, Г. С. Белканиа // Галиц. лікар. вісн. – 2002. – Т. 9, № 3. – С. 65–67.

2003

203. Антропофизиологический подход в биоритмологическом обеспечении здоровья и подготовки спортсменов. Сообщ. 1. Прямохождение как синхронизатор суточного ритма кардиодинамики / Г. С. Белканиа, В. Г. Ткачук, Л. Пухальська, А. П. Корольчук // Физ. воспитание студентов творч. специальностей. – 2003. – № 3. – С. 11–34.
204. Антропофизиологический подход в биоритмологическом обеспечении здоровья. Сообщ. 2. Диагностическая информативность электрометрии кожи для хронодесма / Г. С. Белканиа, В. Г. Ткачук, Л. Г. Пухальська, А. П. Корольчук, А. С. Багрій // Педагогіка, психологія та мед.-біол. проблеми

фіз. виховання і спорту. – 2003. – № 5. – С. 85–102.

205. Антропофізіологічна основа кровообігу у вагітних. Поза тіла і кровообіг при вагітності / Г. С. Белканія, Л. Г. Пухальська, Д. Г. Коньков // Вісн. Вінниц. держ. мед. ун-ту. – 2003. – № 2/2. – С. 678–682.

2004

206. Репаративные и анальгетические свойства винбороновой мази / Д. Г. Коньков, Г. И. Степанюк, Г. С. Белканія, Л. В. Беспалько // Человек и лекарство : XI Рос. нац. конгресс (19–23 апреля 2004) : тез. докл. – Москва, 2004. – С. 532–533.

2005

207. Badania przesiewowe układu sercowo naczyniowego aparaturą Systemu CAVASCREEN przy użyciu modułu eksperckiego ANTROPOS / A. Sobotnicki, P. Gibiński, A. Gacek, G. Biełkania, L. Puhalska // XIV Konferencji Biocybernetyki I Inżynierii Biomedycznej. – 2005. – Т. 1. – Р. 858–863.
208. Антропофизиологический подход в коррекции и поддержке здоров'я / Г. С. Белканія [и др.] // Физиология и здоровье человека : науч. труды I съезда физиологов СНГ (19–23 сентября 2005 ; Сочи–Дагомыс). – Москва, 2005. – Т. 2. – С. 209.
209. Фило– и онтогенетическая адаптация к прямохождению – антропогенетическая модель роста, физического развития, старения и патологии человека / Г. С. Белканія, Л. Г. Пухальская, М. Трумпикас // Физиология и здоровье человека : науч. тр. I съезда физиологов СНГ (19–23 сентября 2005 ; Сочи–Дагомыс). – Москва, 2005. – Т. 2. – С. 208.

2006

210. Analysis of the agreement of CAVASCREEN system diagnostic suggestions with the real clinical state of a patient / A. Sobotnicki, P. Gibinski, S. Hein, A. Gacek, L. Puhalska, G. Belkania, T. Palko, E. Piatkowska-Janko // XI International Conference «Medical Informatics & Technology». – Warshawa ; Mit, 2006. – P. 151–156.
211. Haemodynamic responses to the dynamic exercise in subjects exposed to different gravitational conditions / L. Puchalska, G. S. Belkania // Journal of physiology and pharmacology. – 2006. – Vol. 57, № 11. – P. 103–113.

212. The incidence of paradoxical response to orthostatic test is higher in patients with myocardial infarction than in healthy subjects / L. Puchalska, P. Abramczyk, J. Lewandowski, M. Sinski, G. Bielkania // *Journal of Molecular and Cellular Cardiology*. – 2006. – N 6. – P. 949–950.
213. Zgodność oceny stanu układu krążenia w sugestiach diagnostycznych systemu CAVASCREEN z rzeczywistym obrazem klinicznym pacjenta / G. Belkania [et al.] // *Biocybernetyka I Inżyniria biomedyczna. T. II : Biopomery – Serce I Naczynia*. – 2006. – S. 101–106.
214. Доктор медицини із Сорбонни / А. К. Лисий, Г. С. Белканиа // *Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія*. – Вінниця, 2006. – Вип. 11. – С. 353–355.

2008

215. Влияние электрокоагуляции переднего гипоталамуса на гравитационную устойчивость: (обзор работ М. Р. Могендовича и его учеников) / Г. С. Белканиа // *Лечеб. физ. культура и массаж*. – 2008. – № 3. – С. 50–53.

2009

216. EUREKA – практичний інструмент реформування відносин «наука-виробництво-ринок» / Г. С. Белканиа // *Принципи EUREKA та інших інноваційних програм як чинники інноваційного розвитку України*. – Київ, 2009. – С. 32–34.

2010

217. Сердечно-сосудистая система / Г. С. Белканиа // *Основные начала физиологии человека* / ред. Н. Софиадис, В. Стергию-Михаилиду. – Афины, 2010. – Гл. 3.2. – С. 200–241.

2012

218. Антропофизиологический подход в биоритмологическом обеспечении здоровья / С. А. Неборский, К. С. Неборская, Г. С. Белканиа // *Вестн. спорт. науки*. – 2012. – № 2. – С. 39–43.
219. Антропофизиологический подход как инновационный проект в обеспечении культурологической (валеологической) составляющей образовательного процесса / Г. С. Белканиа, Л. Р. Диленян, Л. Г. Пухальская // *Инновационные технологии*

в образовательной деятельности : материалы Всерос. науч.–методич. конф. (1 февраля 2012). – Нижний Новгород, 2012. – С. 75–83.

220. Приглашение к дискуссии: что такое валеология? Профессиональная валеология и есть превентивная медицина. Сообщ. 1. / Г. С. Белкания, Л. Р. Диленян // Валеология. – 2012. – № 2. – С. 14–18.

2013

221. Антропофизиологическая характеристика гравитационного градиента в вентиляции и перфузии легких / Н. В. Тычкова, Л. Р. Диленян, Г. С. Белкания // Вестн. Иван. мед. акад. – 2013. – Т. 18, № 2. – С. 50–58. – Электрон. версия. – Режим доступа: <https://www.ResearchGate.net/publication/316248828>. – Дата просмотра: 20.04.2023.
222. Антропофизиологический подход в диагностической оценке состояния сердечно-сосудистой системы / Г. С. Белкания [и др.] // Мед. альм. – 2013. – № 4(28). – С. 108–114.
223. Антропофизиологический подход как методологическая основа в разработке новых диагностических средств превентивной медицины и поддержки здоровья / А. С. Багрий, Г. С. Белкания, Л. Р. Диленян // Мед. альм. – 2013. – № 2. – С. 165–168.
224. Информативность антропофизиологического подхода в диагностике недостаточности артериального кровообращения нижних конечностей / А. Багрий, Л. Диленян, Г. Белкания [и др.] // Social, ecological & clinical pediatrics (Tbilisi). – 2013. – № 15–10–9. – С. 75–77. – Электрон. версия. – Режим доступа: <https://www.yumpu.com/it/document/read/18985426/tpdjbmvsj-flpmpjhvsj-eblmjojlvsvj-spppinfo>. – Дата просмотра: 20.04.2023.
225. Клиническое значение эндотелиопатии / С. Р. Галич, Д. Г. Коньков, Г. С. Белкания // Науч.-практич. журн. для акушеров-гинекологов. – 2013. – № 2. – С. 64–67.
226. Клиническое значение гестационной эндотелиопатии / Д. Г. Коньков, С. Р. Галич, Г. С. Белкания // 3 турботою про жінку. – 2013. – № 2. – С. 64–67.
227. Особенности методического обеспечения антропофизиологической диагностики состояния сердечно-сосудистой системы /

Г. С. Белкания [и др.] // Мед. альм. – 2013. – № 6. – С. 208–214.

228. Особенности гемодинамического обеспечения беременности на фоне гестационной эндотелиопатии [Электронный ресурс] / Г. С. Белкания [и др.] // ResearchGate : сайт. – 2013. – 41 слайд. – Электрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/316243139>. – Дата звернення: 30.04.2023. – Назва з екрана.
229. Особенности методического обеспечения антропфизиологической диагностики состояния сердечно-сосудистой системы / Г. С. Белкания [и др.] // Мед. альм. – 2013. – № 6. – С. 208–214.

2014

230. Антропогенетическая модель как концептуальная основа теории медицины / Г. С. Белкания [и др.] // Social, Ecological & Clinical pediatrics, Tbilisi. – 2014. – № 16–11–10. – С. 97–104. – Электрон. версія. – Режим доступу: <http://www.sppf.info/pdf/ped-jurnali-2014.pdf>. – Дата звернення: 15.04.2023.
231. Антропфизиологическое обоснование гемодинамического принципа синдромальной диагностики сердечной недостаточности / Г. С. Белкания [и др.] // Pediatroc Cardiology, Tbilisi. – 2014. – №8. – С. 61–68.

2015

232. Антропогенетическая модель возрастной динамики общих клинических проявлений соматического состояния человека / Г. С. Белкания [и др.] // Pediatric Cardiology, Tbilisi. – 2015. – № 9. – С. 20–27. – Электрон. версія. – Режим доступу: <http://www.sppf.info/pdf/cardio-2015.pdf>. – Дата звернення: 15.04.2023.
233. Антропфизиологическая диагностика циркуляторных синдромов сердечной недостаточности как предиктора синдрома внезапной смерти / Г. С. Белкания // Pediatric Cardiology, Tbilisi. – 2015. – № 9. – С. 15–20.
234. Общие подходы и характеристика антропогенетической и онтогенетической модели гемодинамического обеспечения соматического состояния у человека. Сообщ. 2 / Г. С. Белкания [и др.] // Pediatric Cardiology, Tbilisi. – 2015. – № 9. – С. 27–34.

2016

235. Prognostic potential of anthropophysiological diagnostics in identification of hemodynamic predictors of critical state of cardiovascular system / G. S. Belkaniya [et al.] // *Critical Care & Catastrophe Medicine*. – 2016. – Vol. 23–24. – P. 39–49. – Электрон. версия. – Режим доступа: http://www.kheladze.ge/gamomcemloba_jurnali_6_en.html. – Дата звернення: 30.04.2023.
236. Гестационная эндотелиопатия. Триместровые особенности гемодинамического обеспечения беременности : презентация докл. / Д. Г. Коньков, Г. С. Белканиа // *Актуальні питання репродуктивної медицини в Україні : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю (24–25 березня 2016)*. – Дніпро, 2016. – 33 слайди.

2017

237. Мультидисциплинарный взгляд на состояние гемодинамического обеспечения беременности. Антропофизиологический поход / Д. Г. Коньков, Г. С. Белканиа, Л. Р. Диленян, Л. Г. Пухальская // *Охрана материнства и детства*. – 2017. – № 1. – С. 5–13.

2018

238. Role of systemic vasoconstriction in regulatory installation of blood circulation / L. R. Dilenyanyan, G. S. Belkaniya, A. K. Martusevich // *Journal of Stress Physiology & Biochemistry*. – 2018. – Vol. 14, № 4. – P. 35–45. – Электрон. версия. – Режим доступа: <https://www.ResearchGate.net/publication/329874492> (дата звернення: 30.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
239. The modern hemodynamic features of predictive diagnosis of preeclampsia [Електронний ресурс] / D. Konkov, G. Belkaniya, L. Puchalska // *The 18th world congress of gynecological endocrinology, 7–10 march 2018, Firenze, Italy*. – Режим доступа: <https://www.ResearchGat.net/publication/323616144> (дата звернення: 09.05.2023), вільний. – Назва з екрана.
240. Антропофизиологическая характеристика «циркуляторной модели» гемодинамического обеспечения беременности / Г. С. Белканиа, Д. Г. Коньков, Л. Р. Диленян, Л. Г. Пухальская // *Репродуктивное здоровье. Восточная Европа*. – 2018. – Т. 8, № 1. – С. 55–75. – Электрон. версия. – Режим доступа:

<https://www.ResearchGate.net/publication/323839882> (дата звернення: 15.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

241. Антропофизиологический анализ системной вазоконстрикции и эндотелийзависимой вазодилатации в гемодинамическом обеспечении беременности / Г. С. Белкания, Д. Г. Коньков, Л. Р. Дилеян, Л. Г. Пухальская // *Müasir ginekologiya və perinatologiyanın aktual məsələləri* = Актуальные вопросы современной гинекологии и перинатологии. – 2018. – № 1. – С. 30–41. – Электрон. версія. – Режим доступу: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/2475> (дата звернення: 25.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

2019

242. Typological structure of hemodynamics in age scale / L. R. Dilenyanyan, A. K. Martusevich, I. V. Bocharin, G. S. Belkaniya // *Archiv Euromedica*. – 2019. – Vol. 9, № 2. – P. 65–67.
243. Антропофизиологический анализ гемодинамического обеспечения физической нагрузки у здоровых лиц и при постинфарктном кардиосклерозе: только ли мышцы и кислородный долг? [Электронный ресурс] / Г. С. Белкания, Л. Г. Пухальская, Л. Р. Дилеян // *ResearchGate* : сайт. – 2019. – Электрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/332820152> (дата звернення: 25.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
244. Антропофизиологический анализ гемодинамического обеспечения физической работы у здоровых лиц / Л. Р. Дилеян, Г. С. Белкания, А. К. Мартусевич // *Медицина*. – 2019. – № 1. – С. 81–98. – Электрон. версія. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/332550866> (дата звернення: 15.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
245. Антропофизиологический взгляд на адаптацию кровообращения при беременности как циркуляторную основу преэклампсии [Электронный ресурс] / Г. С. Белкания, Д. Г. Коньков, Л. Р. Дилеян // *ResearchGate* : сайт. – 2019. – Электрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/337145058> (дата звернення: 20.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
246. Комплексная оценка состояния здоровья и раннего выявления

синдрома утомления (антропофизиологический аспект) [Электронний ресурс] / Г. С. Белкания, Л. Р. Диленян, Р. Романова // ResearchGate : сайт. – 2019. – 42 с. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/332849619> (дата звернення: 20.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

247. Комплексная психомоторная оценка функциональной асимметрии у молодых людей дефинитивного возраста [Электронний ресурс] / Г. С. Белкания, А. П. Корольчук, Л. Р. Диленян // ResearchGate : сайт. – 2019. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/332864568> (дата звернення: 20.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
248. Повышение артериального давления и системная вазоконстрикция как проявление онтогенетической адаптации к гравитационному фактору кровообращения у человека [Электронний ресурс] / Г. С. Белкания, Д. Г. Коньков, И. В. Гвинджилия // ResearchGate : сайт. – 2019. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/332903157> (дата звернення: 20.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

2020

249. ANTROPOS–CAVASCREEN diagnostic expert system in estimation of haemodynamics state / Levon Dilenyanyan, Georgy Belkaniya, Andrew Martusevich [et al.] // Morphology, physiology, pathology. Archiv Euromedica. – 2020. – Vol.10. – P. 47–49.
250. Complex Psychomotor Evaluation of Functional Asymmetry in Young People / Levon R. Dilenyanyan, Andrew K. Martusevich, Georgy S. Belkaniya [et al.] // International Medical Journal Malaysia. – 2020. – Vol. 25, №6. – P. 2628–2633.
251. Антропофизиологический анализ изменений центральной и периферической гемодинамики при выполнении комплекса «перевернутых» поз йоги с положением головы ниже уровня сердца [Электронний ресурс] / Г. С. Белкания, Л. Г. Пухальская, Л. Р. Диленян // ResearchGate : сайт. – 2020. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/342898334> (дата звернення: 25.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

2021

252. An anthropogenic model of cardiovascular system adaptation to the Earth's gravity as the conceptual basis of pathological anthropology [Електронний ресурс] / G. S. Belkaniya [et al.] // Journal of Physiological Anthropology. – 2021. – Vol. 40. – Art. no 9. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1186/s40101-021-00260-2> (дата звернення: 25.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

2022

253. Gestational endotheliopathy as trigger disorder of haemodynamics pregnancy supply [Електронний ресурс] / D. Konkov, G. Belkania, L. Dilenyan [et al.] // Preeclampsia [Internet] / ed. H. Abduljabbar. – London, 2022. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.intechopen.com/chapters/79595> (дата звернення: 25.04.2023), вільний. – Назва з екрана.
254. Антропогенетическая модель адаптации к земной гравитации как концептуальная основа антропатологии [Електронний ресурс] / Г. С. Белканиа [и др.] // Journal of Physiological Anthropology. – 2022. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.ResearchGate.net/publication/357811201> (дата звернення: 15.04.2023), вільний. – Назва з екрана.

Статті про Г. С. Белканию

255. Цінуйте студентські роки! : [про Г. С. Белканию] / Г. С. Белканиа // Молодий медик. – 1970. – 16 жовт. – С. 1.
256. Багрій, С. Доктор медичних наук (про Г. С. Белканию) / С. Багрій // Молодий медик. – 1981. – 19 черв. – С. 3.
257. Волошина, В. Я. Белканиа Георгій Север'янович : [лікар, доктор медичних наук, професор] / В. Я. Волошина // Енциклопедія Сучасної України / ред. М. Г. Железняк. – Київ, 2003. – Т. 2: Б-Бю. – С. 444 : портр. – Бібліогр. в кінці ст.
258. Волошина, В. Я. Белканиа Георгій Север'янович [Електронний ресурс] / В. Я. Волошина // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – Київ, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39051> (дата звернення: 09.05.2023), вільний. – Назва з екрана.

259. Хірург Север'ян Белканія – вірний син Грузії й України : [є інформація про Г. С. Белканію] // Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова : монографія / [О. А. Юрчишина, Н. М. Кравчук, Л. В. Сухарева та ін. ; Наук. б-ка ВНМУ ім. М. І. Пирогова]. – Вінниця, 2020. – С. 332–337 : фот.
260. Соколовська, О. У Вінниці презентували бібліографічне видання «Север'ян Павлович Белканія» [Електронний ресурс] : [у заході взяв участь Г. С. Белканія] / О. Соколовська // 20minut.ua : незалеж. новин. портал. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vn.20minut.ua/lyudi/u-vinnitsi-prezentuvali-bibliografichne-vidannya-severyan-pavlovich-be-10974445.html> (дата звернення: 09.05.2023), вільний. – Назва з екрана.
261. Викладачі, які працювали на кафедрі в минулі роки [Електронний ресурс] : [є фото Г. С. Белканії] // ВДПУ : сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/biology/history.php> (дата звернення: 09.05.2023), вільний. – Назва з екрана.
262. Лікарі-ювіляри 2023 [Електронний ресурс] : [є інформація про Г. С. Белканію] // Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені Валентина Отамановського : офіц. сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/news-and-events/novini/sichen-2023-news/likari-yuvilyari-2023> (дата звернення: 09.05.2023), вільний. – Назва з екрана.

ФОТОМАТЕРІАЛИ

**Батьки Г. С. Белканії -
мати Анна
Еммануїлівна та
батько Север'ян
Павлович**

**З молодшим братом
Север'яном**

**Із старшою сестрою
Ізольдою**

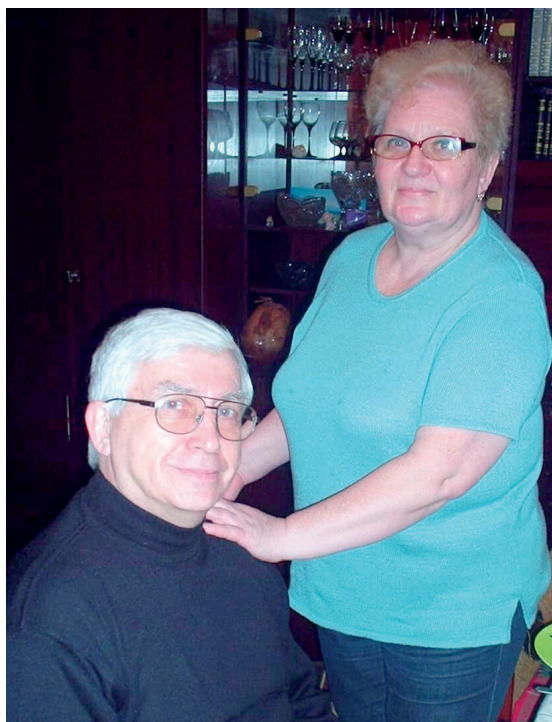

**Батько Север'ян Павлович, мати Анна Еммануїлівна,
двоюрідний брат Інварі, Георгій Север'янович Белканія**

**Батько Север'ян Павлович, брат Север'ян, Георгій
Север'янович**

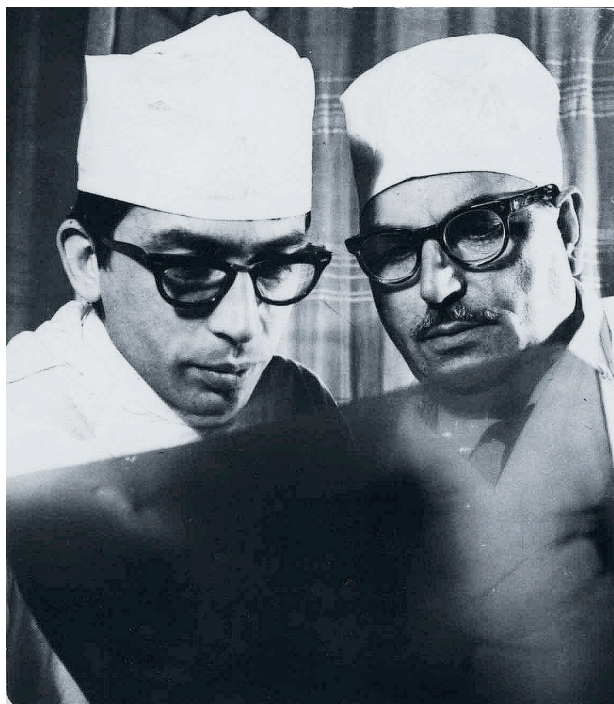
**Із дружиною
Лідією
Олександрівною**

Георгій Север'янович з онукою Кетеван (Кеті)

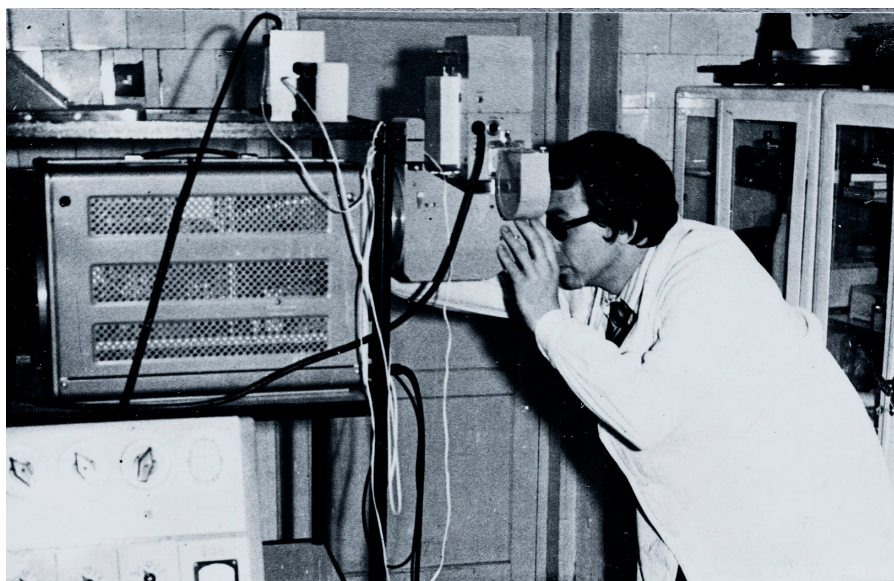
Георгій Север'янович з онуками Георгієм, Кеті, Павлом

**Георгій
Север'янович
з батьком
у лікарні
Південно-
Західної
залізниці
(ст. Вінниця)**

Георгій Север'янович у лабораторії

**Георгій Север'янович на
роботі у НДІ
експериментальної
патології та терапії АМН
СРСР (м. Сухумі)**

**Проведення
експериментів та
дослідів**

На кафедрі біології ВДПУ ім. М. Коцюбинського

ДОКТОР МЕДИЧНИХ НАУК

Багато хороших справ на рахунку випускників 1966 року. Вони стали кваліфікованими спеціалістами. Серед тих, хто присвятив себе науці, — мій друг і співкурсник Юрій Белканія. Ще в студентські роки він відзначався великою працьовитістю і наполегливістю, показував приклад, як слід вірно розподіляти свій час, завжди був у гущі студентського життя, займався у науковому гуртку, любив спорт, успішно виступав на різних змаганнях.

Пам'ятається, після одного з вечорів відпочинку, в якому активну участь брав Юрій, він не пішов додому, а подався до лабораторії кафедри нормальної фізіології, щоб закінчити розпочатий експеримент.

Потяг до науки став у Юрія Белканії домінуючим уже на III курсі. Саме тоді він розпочав працювати у науковому гуртку кафедри патфізіології, з якою не розлучався до закінчення інституту, розширюючи і поглиблюючи об'єм досліджень. А в дні, коли ми готувалися до випускних екзаменів, він поїхав у Москву, де виступив з доповіддю на науковій конференції.

Отримавши диплом лікаря, Юрій Север'янович наполегливо продовжував наукове дослідження, яке невдовзі завершилося написанням кандидатської дисертації. Йому

запропонували роботу в Інституті експериментальної патології і терапії АМН СРСР. І тут талант Ю. С. Белканії розкрився в повній мірі. Від молодшого наукового співробітника до керівника лабораторії, — такий його шлях. У 1976 році успішно захистив докторську дисертацію.

Усім, чого досяг Ю. С. Белканія, він завдячує, насамперед, нашим викладачам — наставникам, які в стінах інституту прищепили не тільки любов до знань, але й до людей, обраної професії.

С. БАГРІЙ,
лікар-уролог, випускник ВМІ
1966 р.

На фото: Ю. С. Белканія.

П и ш у т ь н а м В и п у с к н и к и

Життя у мене склаалося так, що фізіологічна наука наповнила його зміст, визначила мету. І мені ніколи не забудеться перше знайомство з фізіологією, яка відкрила цілий світ мудрого і прекрасного. Думаю, що ніхто не візьме під сумнів той тезис, що без фізіології медична наука неможлива.

На власному досвіді я переконався, що знання фізіології відіграють важливу роль у практичній діяльності лікаря. Ці знання стають у пригоді і тепер, коли працюю у лабораторії, недавно створеній на базі інституту експериментальної терапії і патології АМН СРСР, де розробляються проблеми космічної біології. Я вивчаю взаємодію аферентних систем у здійсненні антигравітаційної функції організму. Проблема велика, цікава, заплановані експери-

Цінуюте студентські роки!

Лист нашого випускника Г. С. Белканії адресований завідуючій кафедрою нормальної фізіології, проф. Н. В. Братусь. З її дозволу ми друкуємо його в сьогоднішньому номері газети з деяким скороченням. Сподіваємося, що він зацікавить студентів і особливо тих, які є членами СНТ.

менти будуть здійснюватися на приматах. Виварій тут багатий, і є можливість при багатанні і необхідності здійснювати порівняльні дослідження. Тут різні види мавп, різні лабораторні тварини і навіть... крокодили.

Стосовно літератури справа поставлена в інституті на досить високий рівень. Крім великого власного бібліотечного фонду ми маємо змогу користуватися фондом інформаційного відділу, систематично отримуємо і спеціальну літературу.

В інституті вся наукова робота проводиться комплексно, є можливість застосовувати біохімічні, гістохімічні та гормональні методики. Ця комплексність загальна і визначає широкі наукові зв'язки з цілим рядом дослідних інститутів зарубіжних країн. В

нашому Інституті працюють учені з НДР, Угорщини, Польщі, Чехословаччини, США, Франції, а наші співробітники виїжджають у ці країни. Досить цікаво проходять засідання Всесвітньої ради, на яких з доповідями виступають також і наші колеги з-за кордону.

У цьому листі мені хотілося б звернутися до члена СНТ. Шановні друзі! Завжди уважно прислухайтесь до своїх учителів і пам'ятайте, що лише в наполегливій праці, в постійному творчому шуканні визначиться мета і покликання вашого життя. Не забувайте, що роки навчання в інституті — золоті роки, а в наполегливій праці і навчанні ви знайдете своє покликання в тій чи іншій ділянці медичної науки. Не кидайте того, що почали, — я не вірю, що в медицині є нецікаві теми, скоріше за все є нецікавий погляд на них, а іноді і безсилля, що прикривається подібним лукавим «мудруванням».

І на закінчення хочеться передати великий привіт усім співробітникам Інституту, моїм вчителям.

Лист Г. С. Белканії, адресований завідуючій кафедрою нормальної фізіології проф. Н. В. Братусь, опублікований у газеті "Молодий медик" за 16 жовтня 1970 року

ЗМІСТ

Від укладачів	4
АВТОБІОГРАФІЯ.....	7
ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ГЕОРГІЮ СЕВЕР'ЯНОВИЧУ!	
<i>Наталія Лазаренко</i>	14
ГЕОРГІЙ СЕВЕР'ЯНОВИЧ БЕЛКАНІЯ	
<i>Неліна Кравчук</i>	15
ШАНОВНИЙ ГЕОРГІЮ СЕВЕР'ЯНОВИЧУ!	
<i>Відділ медичних наук ВОУНБ ім. В. Отамановського</i>	17
ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ВИДАНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ	
Г. С. БЕЛКАНІЇ ТА ЛІТЕРАТУРИ ПРО НЬОГО	17
Книги Г. С. Белканії.....	18
Патенти	20
Статті.....	22
Статті про Г. С. Белканію.....	50
ФОТОМАТЕРІАЛИ.....	52

Довідково-бібліографічне видання

Белканія Георгій Север'янович
До 80-річчя від дня народження професора
медицини

Біобібліографічний покажчик

Відповідальна за випуск *Л. Б. Сенік*,
директор ВОУНБ ім. В. Отамановського

Укладачі, комп'ютерний набір:
Ю. В. Виноградська, О. Є. Гаєвик, В. І. Побережний

Редактор *С. В. Лавренюк*

Підписано до друку 11.05.2023.
Формат 60 x 84
Папір офсетний. Друк офсетний.
Тираж 10 прим.

Виготовлено в друкарні ТОВ «Рема-Принт»,
вул. Чорновола, 2, Київ, 01135